

Svitavy – životní prostředí 2012

**Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy**

květen 2013

Svitavy – životní prostředí 2012

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

květen 2013

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

Ing. M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

Ing. I. Hamerská (1.1), RNDr. J. Habalová (1.2), L. Pavliš (1.3)

VODA

Ing. M. Antoš (2.1.1, 2.1.2, 2.2.3, 2.4), J. Hurych (2.2.1, 2.2.2), V. Erbes (2.3), Mgr. F. Tomanec (2.5)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6, 3.7), R. Klíč (3.2), Ing. R. Karlíková (3.3), J. Pandula (3.4)

ODPADY

Ing. P. Čermák (4)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

P. Dočekal (5.1), J. Zelený (5.2), Mgr. J. Mach (5.3)

DODATKY

Odbor ŽP (6.1), Ing. R. Karlíková (6.2), MUDr. B. Havel (6.4), A. Veselá (6.7)

ZÁVĚR

Ing. M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2013". Vyhodnocení provedla firma MS STUDIO.

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroj u jednotlivých tabulek a obrázků.

Grafická úprava Ing. Iva Hamerská

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	7
1. OVZDUŠÍ.....	11
1.1. OVZDUŠÍ – EMISE	11
1.2. KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE	11
1.3. VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2012.....	18
2. VODA	25
2.1. PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	25
2.2. PITNÁ VODA.....	30
2.3. ODPADNÍ VODA.....	35
2.4. CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2013	38
2.5. PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2012.....	40
3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	43
3.1. KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	43
3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2012	43
3.3. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	45
3.4. MĚSTSKÉ LESY	46
3.5. PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ.....	48
3.6. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	48
3.7. PAMÁTNÉ STROMY	50
4. ODPADY.....	53
4.1. NEPOVOLENÉ SKLÁDKY	53
4.2. KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)	53
4.3. SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2012.....	54
4.4. SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM a.s.	55
4.5. SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ.....	56
4.6. ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ	57
4.7. SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI.....	58
4.8. VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST v roce 2012.....	59
4.9. PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2013 A DALŠÍ LÉTA	59
5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS	63
5.1. PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ	63
5.2. PÉČE O ZVÍŘATA V ZÁCHRANNÉ STANICI ZELENÉ VENDOLÍ V ROCE 2012.....	64
5.3. VÝSKYT ZAJÍMAVÝCH PTAČÍCH DRUHŮ SVITAVSKA V ROCE 2012.....	64
6. DODATKY	69
6.1. ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY.....	69
6.2. EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY	76

6.3.	ZELENÁ INFORMACÍM.....	76
6.4.	VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	76
6.5.	NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE.....	82
6.6.	INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2012	84
6.7.	ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA	85
6.8.	SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY	93
7.	ZÁVĚR.....	97
7.1.	ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2012.....	97
7.2.	PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	101

„Ekoznámka 2013“ – Absolutní vítěz bez rozdílu kategorie

Martin Klusák, Speciální základní škola

ÚVOD

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2012 je zpracována tak, aby podala souhrnnou informaci o stavu životního prostředí ve Svitavách. Ročenka 2012 je již osmnáctou publikací. Prvních sedmáct dílů bylo postupně věnováno letem 1995-2011.

Je určena nejen orgánům městské a státní správy, ale i široké odborné i laické veřejnosti.

Obsah ročenky je členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích. Závěr a shrnutí tvoří zpráva o životním prostředí za rok 2012.

Kapitola ovzduší je členěna do částí popisujících především kvalitu ovzduší, připojeny jsou i informace o meteorologické situaci.

Kapitola voda se zabývá popisem protipovodňových opatření, provozováním vodovodu a kanalizace, ceně vodného a stočného a obsahuje i krátkou zprávu o provozu krytého bazénu a koupaliště.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, programu na podporu ošetřování význačných stromů ve Svitavách, významných prvcích v krajině a památných stromech ve městě.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

V kapitole zvířata kolem nás je popsán systém péče o opuštěné psy ve městě a informace o stanici pro záchranu volně žijících zvířat ve Vendolí u Svitav. Závěr této kapitoly je věnován zajímavostem ze života ptáků ve městě i jeho okolí.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), informace o činnosti ekologické komise Rady města Svitavy, ochraně veřejného zdraví, nezávislých ekologických organizacích působících ve Svitavách a investicích do životního prostředí. Navíc jsou připojeny některé statistické údaje o Svitavách.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2012.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách.

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Ovzduší

Nikola Haraštová, Gymnázium Svitavy

1. OVZDUŠÍ

1.1. OVZDUŠÍ – EMISE

1.1.1. KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

V roce 2012 došlo ke změně legislativy v oblasti ochrany ovzduší. Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů byl od září zrušen a nahrazen zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“). Nový předpis upustil od dosavadní kategorizace zdrojů na zvláště velké, velké, střední a malé. Místo toho jsou zdroje rozděleny na vyjmenované v příloze zákona o ochraně ovzduší a zdroje nevyjmenované. Hlavní změnou ale bylo, že přenesl kompetence v oblasti zpoplatňování bývalých středních zdrojů na krajské úřady a zrušil oznamovací povinnost pro bývalé malé zdroje znečišťování ovzduší.

Z výše uvedených důvodů již nejsou uvedeny údaje o emisích ze stacionárních zdrojů.

Základní charakteristika jednotlivých skupin zdrojů je uvedena v tabulce 1.1.

Tab. 1.1 Přehled kategorií zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Příslušný orgán ochrany ovzduší
Vyjmenované zdroje v příloze	ČIŽP Hradec Králové
Nevyjmenované zdroje v příloze	ČIŽP Hradec Králové ORP

Zdroj: OŽP MěÚ SY

1.2. KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE

1.2.1. KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2012

Hodnocení imisní situace ve městě Svitavy se opírá o data poskytovaná měřicí stanicí označené MLU č. ISKO 1195. Jedná se o automatickou stacionární stanicí s reprezentativností příměstského měřítka (1 – 5 km), která je klasifikována dle kritérií mezinárodní sítě měřicích stanic EUROAIRNET jako pozad'ová pro městskou obytnou zónu. Stanice byla zřízena Ministerstvem zdravotnictví ČR v rámci projektu „Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí: Subsystem č. 1 – zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší“. Stanice byla v souvislosti s reorganizací hygienické služby převedena k 1. lednu 2003 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích (ZUPU), od 12.02.2010 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě (ZUOVA), od 1.7.2012 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem (ZUUL).

V současné době je jednou z mnoha měřicích stanic, provozovaných zdravotními ústavu. Tyto měřicí stanice, zapojené do monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k ovzduší,

jsou také součástí Informačního systému kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ISKO).

Vybavení stanice:

- analyzátor oxidu siřičitého ML 9850 (UV fluorescence, rozsah měření 3 až 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor oxidů dusíku ML 9841 (chemiluminiscence, rozsah měření 2 až 2000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor TEOM 1400a pro měření suspendovaných prachových částic frakce PM_{10} (vibrační váha) ve spojení s ACCU jednotkou pro záchyt suspendovaných prachových částic frakce PM_{10} k následné analýze na obsah vybraných kovů.

Měřené okamžité imisní koncentrace sledovaných škodlivin jsou ukládány ve formě půlhodinových průměrných koncentrací do denních datových souborů. Datové soubory lze softwarově vyhodnocovat jako hodinové, tříhodinové, osmihodinové a dvacetičtyřhodinové (denní) imisní koncentrace sledovaných látek. Data jsou v přesně stanoveném formátu předávána na Státní zdravotní ústav Praha, kde jsou ukládána do centrální databáze.

S provozem stanice se počítá do konce roku 2013

1.2.2. ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH PLYNNÝMI ŠKODLIVINAMI A PRACHEM

Znečištění ovzduší ve městě Svitavy bylo za sledované období posuzováno na základě imisních limitů stanovených přílohou č.1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12.prosince 2006 ve znění pozdějších předpisů o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Hodnoty imisních limitů včetně mezí tolerancí pro hlavní znečišťující látky v ovzduší jsou vzhledem k jejich stanovenému vývoji a účelu vyhlášení uvedeny pro rok 2012 v tabulce 1.2.

V tabulce 1.4 jsou pak uvedeny četnosti překročení sledovaných znečišťujících látek v roce 2012 ve vztahu k platným imisním limitům.

Tab. 1.2 Hodnoty imisních limitů, přípustné četnosti jejich překročení a meze tolerance pro vybrané látky znečišťující ovzduší dle přílohy č.1 k Nařízení vlády č.597/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Údaje platné pro rok 2012 ve vztahu k ochraně zdraví lidí.

Hodnota imisního limitu pro	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok	Maximální denní osmihodinový průměr *
hodnota imis. limitu pro SO₂	350 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok	125 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok	-	-
mez tolerance pro SO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro NO₂	200 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok	-	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro NO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro suspendované částice PM₁₀	-	50 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro susp. částice PM ₁₀	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro CO	-	-	-	10 000 µg.m⁻³
mez tolerance pro CO	-	-	-	-

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v µg.m⁻³ a vztahují se na standardní podmínky (teplota 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa).

* Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 hod. předešlého dne a 01:00 hod. daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Tab. 1.3 Suspendované částice (PM₁₀)

	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	344	1 (23,1 µg.m ⁻³)
imisní limit (µg.m ⁻³)	50 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	22	0

^{*)} nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří,
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří,

V rámci projektu MZd ČR „Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“ jsou pravidelně od roku 1994 sledovány AMS MLU ve Svitavách Lánech, ul. Hraniční krátkodobé, denní, měsíční a roční (IHr) aritmetické průměry koncentrací hlavních znečišťujících látek. Údaje o kvalitě ovzduší jsou od roku 2003 vyhodnoceny dle platné legislativy.

Měření oxidu siřičitého, oxidů dusíku a oxidu dusičitého za rok 2012 nebylo z důvodů úsporných opatření realizováno. Nadále je financováno pouze měření suspendovaných částic (PM₁₀) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

Tab. 1.4 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ od roku 1996 (μg.m⁻³)

PM ₁₀	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	68,3	65,1	70,0	59,3	29,5	31,0	22,9	31,1	24,7	40,1	33,5	50,4	43,8
1997	61,4	42,5	53,1	33,5	28,0	27,9	20,8	48,8	35,0	30,5	34,1	23,1	36,6
1998	32,2	45,9	36,1	32,4	27,7	22,3	21,3	28,8	27,4	19,8	37,7	39,2	30,9
1999	29,5	23,8	47,1	34,2	26,6	21,5	26,5	27,5	32,9	24,8	31,9	21,2	29,7
2000	29,4	32,0	24,6	33,4	25,9	22,3	18,5	31,0	28,8	31,4	24,8	27,4	27,4
2001	34,2	35,0	27,5	23,8	23,2	18,7	21,1	33,2	18,3	33,9	22,9	29,3	26,7
2002	33,6	25,8	32,4	29,9	23,3	19,4	23,5	33,4	22,9	22,1	25,6	35,5	27,3
2003	30,2	48,4	50,9	37,3	20,3	23,4	21,0	28,7	30,0	19,8	26,9	26,1	30,3
2004	29,1	27,7	47,1	28,3	19,9	19,3	20,0	24,5	23,5	23,0	21,9	23,3	25,6
2005	18,6	35,0	48,7	37,4	19,2	17,0	20,1	22,4	25,9	32,8	31,0	21,4	27,5
2006	47,6	34,1	32,5	29,9	21,6	22,0	27,3	15,8	29,5	30,1	27,6	23,2	28,4
2007	16,5	23,4	35,6	27,2	21,2	18,9	17,6	20,8	18,1	25,4	18,6	24,9	22,4
2008	24,2				27,2	20,9	20,8	19,2	19,1	23,7	22,9	21,9	22,2
2009	31,1	17,7	17,5	34,5	16,9	15,7	18,8	22,7	25,3	17,6	20,7	24,3	21,9
2010	38,0	31,4	32,9	25,1	15,8	19,6	21,4	18,9	18,4	24,1	18,1	27,1	24,2
2011	27,7	42,3	34,8	25,4	21,3	16,9	14,5	21,0	20,0	23,5	37,7	13,3	24,9
2012	23,7	34,0	34,2	22,4	19,4	16,4	27,6*	18,5	16,9	18,8	21,2	23,7	23,1

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří,
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří,

*) Z důvodu poruchy měřicího zařízení na stanici MLU č. ISKO 1195 chybí data za období 5.7.2012 - 26.7.2012, měsíční aritmetický průměr za měsíc červenec může být touto skutečností ovlivněn.

Rok 2012 lze z hlediska kvality ovzduší charakterizovat jako dobrý, který odpovídá imisní situaci z let minulých. Z prezentovaných údajů vyplývá, že k mírnému zhoršení kvality ovzduší dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny. Koncentrace sledovaných znečišťujících látek během roku v ovzduší zůstává zhruba na úrovni posledních let a v ročním průměru se prakticky významně neliší. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a převládající směr větru ve Svitavách (západní, severozápadní).

1.2.3. TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU

Prašný aerosol (polétavý prach) s vysokým obsahem toxických komponentů, jako jsou těžké kovy a semivolatilní organické látky, patří mezi základní složky znečišťující městské ovzduší.

Vysoký podíl individuálních topenišť a malých kotelen spalujících méně kvalitní tuhá paliva, stavební činnost, rozvoj automobilismu na komunikacích, které nejsou pro tuto intenzitu dopravy dimenzovány, spolu s podílem sekundární prašnosti jsou nejdůležitějšími faktory, ovlivňujícími

vysokou prašnost.

Od roku 2000 se spektrum stanovovaných základních toxických prvků stabilizovalo, celostátně jsou sledovány v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ ve venkovním ovzduší kadmium, olovo, arzén, chrom, nikl a mangan, původně sledovaný zinek byl ze spektra základních těžkých kovů vypuštěn a výběrově se sledují další prvky ve specificky zatížených lokalitách. V rámci úsporných opatření jsou koncentrace sledovaných kovů stanovovány v posledních letech jako průměr ze 14-ti denních sumačních vzorků.

Imisní limity, cílové imisní limity pro stanovené kovy jsou stanoveny v příloze č. 1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 ve znění pozdějších předpisů a jejich hodnoty jsou uvedeny v tabulce 1.5.

Tab. 1.5 Imisní limity (IL), cílové imisní limity (CIL) a datum splnění příslušného limitu pro stanovené kovy vyhlášené pro ochranu zdraví lidí dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Prvek	Účel vyhlášení	Parametr a doba průměrování	Hodnota IL / CIL [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]	Datum splnění limitu
Olovo (Pb)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,500	(1.1.2005)
Kadmium (Cd)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,005	31.12.2012
Arzen (As)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,006	31.12.2012
Nikl (Ni)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,020	31.12.2012

Pro mangan a chrom není hodnota imisního limitu výše uvedeným nařízením vlády stanovena.

Pro hodnocení imisní koncentrace manganu lze použít referenční koncentraci 0,15 $\mu\text{g}/\text{m}^3/\text{rok}$ vydanou v roce 2003 SZÚ Praha jako koncentraci pro látku s prahovými účinky, která vychází z doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2000.

Pro hodnocení koncentrace celkového chromu ve venkovním ovzduší, tj. variabilní směs Cr+III a Cr+VI není k dispozici vhodná referenční koncentrace (referenční koncentraci pro Cr+VI nelze použít).

V tabulce 1.6 jsou uvedeny 14-denní koncentrace sledovaných těžkých kovů v prašném aerosolu naměřené v průběhu příslušného roku a v tabulce 1.7 aritmetické průměry za kalendářní rok získané aritmetickým průměrováním aktuálních hodnot.

Tab. 1.6 14-denní koncentrace vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM_{10} ($ng.m^{-3}$)

Datum	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
02.01.-15.01.	0,082	2,27	0,495	0,763	<0,340	0,86
16.01.-29.01.	0,371	15,3	1,24	1,35	0,505	4,09
30.01.-12.02.	0,807	36,1	3,29	2,05	1,41	7,66
13.02.-26.02.	0,192	7,32	1,16	1,97	0,402	2,28
27.02.-11.03.	0,292	10,5	1,12	1,22	<0,370	2,93
12.03.-25.03.	0,28	13,3	1,28	1,5	0,387	2,65
26.03.-08.04.	0,164	6,16	0,689	1,27	0,766	1,87
09.04.-22.04.	0,151	5,32	0,644	1,3	0,77	1,43
23.04.-06.05.	0,227	15	0,422	1,37	0,223	2,41
07.05.-20.05.	0,11	5,02	0,392	1,13	0,179	1,62
21.05.-03.06.	0,1	4,23	0,275	1,62	0,165	1,81
04.06.-17.06.	0,0721	2,81	0,371	1,98	0,745	1,21
18.06.-01.07.	0,0894	3,15	0,533	2,19	0,54	1,76
02.07.-15.07.	<4,26	<17,05	6,82	<17,05	<17,05	<17,05
16.07.-29.07.	<1,90	<7,60	1,52	<7,60	<7,60	<7,60
30.07.-12.08.	<0,52	2,37	0,21	<2,06	<2,06	2,06
13.08.-26.08.	<0,52	4,64	0,41	2,68	<2,06	2,27
27.08.-09.09.	<0,52	4,23	0,72	2,78	<2,06	2,06
10.09.-23.09.	<0,52	4,12	0,21	2,47	<2,06	<2,06
24.09.-07.10.	<0,52	<2,06	0,31	<2,06	<2,06	2,89
08.10.-21.10.	<0,52	5,67	0,93	<2,06	<2,06	2,58
22.10.-04.11.	<0,52	5,36	<0,10	<2,06	<2,06	2,78
05.11.-18.11.	<0,52	3,92	<0,10	3,61	<2,06	2,58
19.11.-02.12.	<0,52	8,66	1,44	2,58	<2,06	2,37
03.12.-16.12.	0,52	10,72	2,68	3,4	<2,06	4,23
17.12.-30.12.	<0,52	8,97	0,82	3,51	<2,06	2,37
Průměr	0,25	8,05	1,17	2,04	0,55	2,56

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří,
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří,

Tab. 1.7 Roční průměry vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ od roku 2000 ve Svitavách (μg.m⁻³)

Rok	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
	Aritmetický průměr za kalendářní rok (μg.m ⁻³)					
2000	0,0006	0,0167	0,0015	0,0010	0,0008	0,0039
2001	0,0005	0,0099	0,0017	0,0007	0,0007	0,0026
2002	0,0006	0,0093	0,0015	0,0012	0,0010	0,0037
2003	0,0005	0,0112	0,0019	0,0008	0,0009	0,0055
2004	0,0004	0,0069	0,0013	0,0014	0,0014	0,0055
2005	0,0004	0,0093	0,0013	0,0016	< 0,0009	0,0050
2006	0,0003	0,0054	0,0012	0,0011	0,0009	0,0041
2007	0,0004	0,0050	0,0008	< 0,0005	< 0,0009	0,0029
2008 ^{*)}	0,0001	0,0051	0,0006	0,007	0,0010	0,0036
2009	0,0004	0,0054	0,0007	0,0010	0,0012	0,0023
2010	0,0008	0,0080	0,0016	0,0021	0,0008	0,0029
2011	0,0003	0,0085	0,0011	0,0014	0,006	0,0024
2012	0,0003	0,0081	0,0012	0,0020	0,0006	0,0026

^{*)} hodnoty jsou pouze za období červen-prosinec

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří,
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří,

1.2.4. SOUHRN

Kvalita ovzduší v roce 2012 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Suspendované částice (PM₁₀)

Z hlediska hodnot měřených koncentrací se jeví jako zdravotně nejrizikovějším faktorem úroveň koncentrace polévatého prachu – suspendovaných částic frakce PM₁₀, kde se roční průměry ve Svitavách v posledních letech stále pohybují v rozmezí hodnot 20 - 30 mg.m⁻³, což představuje 50% – 75% hodnoty stanoveného ročního imisního limitu. Provedená měření a z nich určené roční průměry pro město Svitavy vykazují v posledních letech víceméně stabilní trend s výjimkou zvýšení v roce 2003, který představoval celorepublikově imisně extrémní rok. Vyšší úroveň znečištění polévatým prachem je zpravidla sledována v zimních a jarních měsících, v jejichž průběhu převážně dochází k překračování imisního limitu pro denní průměrnou koncentraci 50 mg.m⁻³, která nesmí být překročena více než 35krát za rok. V úrovni potenciální expozice suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ se Svitavy v současnosti řadí mezi sídla s úrovní znečištění ovzduší v rozsahu 1/3 I Hr – 2/3 I Hr.

Toxické kovy (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb)

Situace ohledně vývoje obsahu toxických kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ v lokalitě Svitavy má setrvalý a stabilní charakter, koncentrace jsou buď stejné anebo mírně klesají.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění imisemi kovů, kdy se koncentrace pohybují vesměs řádově pod legislativními nebo doporučenými limity a hodnoty imisních charakteristik sledovaných prvků jsou srovnatelné s hodnotami na pozadových stanicích v České republice (Košetice, Bílý Kříž).

V celorepublikovém srovnání obsahu těžkých kovů byly v posledním období potvrzeny dlouhodobě sledované trendy, tj. pozvolný pokles (olovo) nebo víceméně stabilizovaný stav (kadmium, chrom, arsen) bez významnějších výkyvů.

Poznámka: Další údaje o imisní situaci v ČR lze nalézt na webových stránkách:

Státního zdravotního ústavu

www.szu.cz

Českého hydrometeorologického ústavu

www.chmi.cz

1.3. VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2012

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se prováděla pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřicích zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

V tabulkách 1.8 a 1.9 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2012 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálů. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1.10 a 1.11), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tab. 1.8 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2012 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr denní	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mráz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchyłka od norm. °C	Klasif. měsíce podle teploty
Leden	-1,0	6,2	-16,3	26	-2,5	1,5	N
Únor	-6,1	8,5	-23,4	26	-1,2	-4,9	MS
Březen	4,3	20,1	-10,2	23	2,7	1,6	T
Duben	8,0	27,5	-8,0	15	7,0	1,0	N
Květen	14,3	29,6	-5,6	6	12,5	1,8	T
Červen	17,0	33,0	1,6	0	15,2	1,8	T
Červenec	18,4	33,7	5,0	0	17,0	1,4	T
Srpen	18,2	36,8	1,8	0	16,8	1,4	T
Září	12,8	27,9	-1,0	2	12,7	0,1	N
Říjen	7,3	23,1	-6,3	10	7,7	-0,4	N
Listopad	5,2	11,4	-6,7	11	2,1	3,1	VT
Prosinec	-2,5	7,1	-16,0	27	-0,9	-1,6	S
Rok celkem	8,0	36,8	-23,4	146	7,4	0,6	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.9 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2012 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční sráž. normál mm	Procenta sráž. normál	Klasifikace měsíce podle srážek
Leden	66,0	21	4	35	189	VV
Únor	37,8	17	1	28	135	V
Březen	15,2	7	1	37	41	VS
Duben	20,7	14	0	41	50	S
Květen	40,4	5	3	63	64	S
Červen	56,6	9	2	80	71	S
Červenec	90,3	17	3	79	114	N
Srpen	50,6	6	4	72	70	S
Září	51,1	12	2	57	90	N
Říjen	55,5	13	4	40	139	V
Listopad	21,6	16	1	42	51	S
Prosinec	48,3	16	3	42	115	N
Rok celkem	554,1	153	28	616	90	S

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.10 Klimatologické odchyly od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylna	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10 – 3 měs	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4 – 9 měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 - 4,5	2,1 - 3,0
Teplý	T	1,6 - 3,0	1,1 - 2,0
Normální	N	-1,5 - 1,5	-1,0 - 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

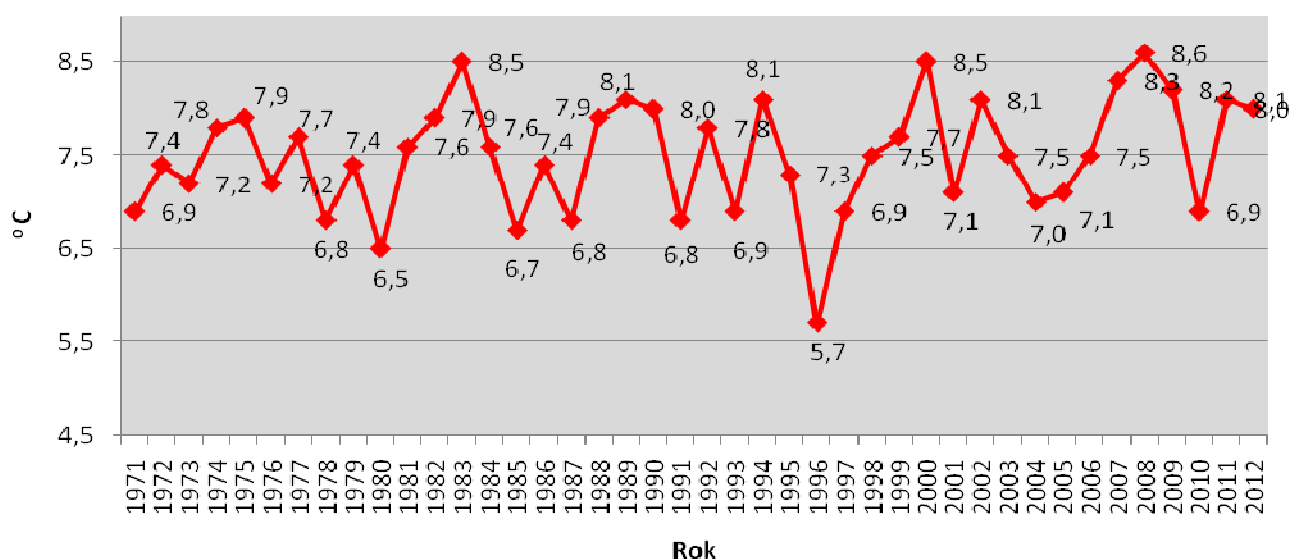
Tab. 1.11 Klimatologické odchyly od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylna od normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Na obrázku 1.1 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2012, na obrázku 1.2 pak suma srážek za období 1971 – 2012.

Obrázek 1.1 Průměrná teplota za období 1971-2012 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

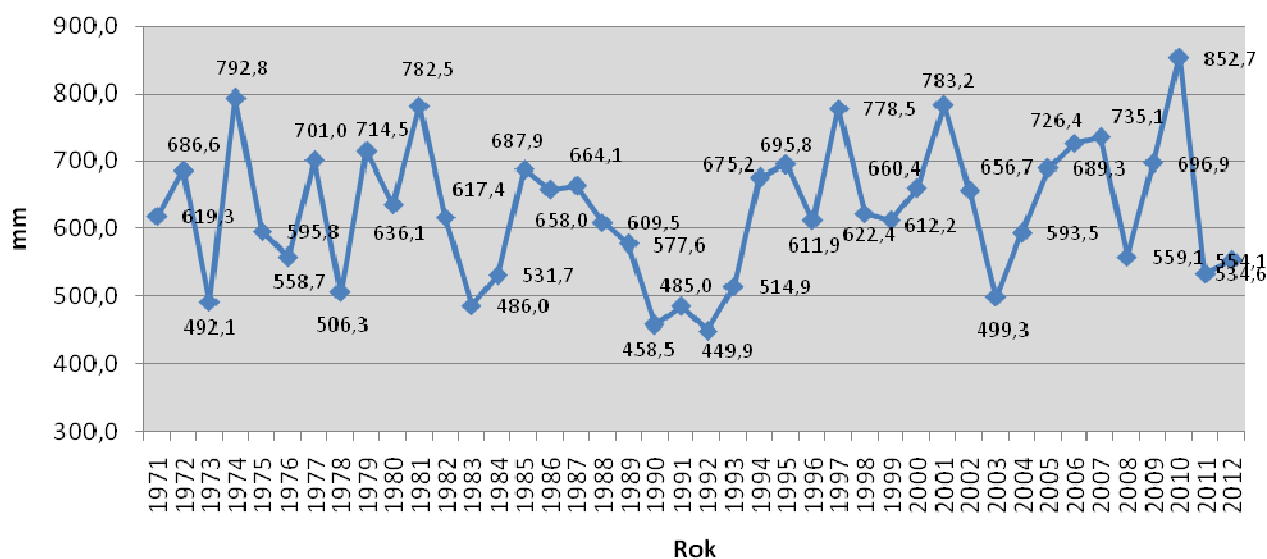
Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

Průměrná roční teplota v roce 2012: +8,0 °C

Obrázek 1.2 Suma srážek za období 1971 – 2012 naměřená na stanici

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

Suma srážek v roce 2012: 554,1 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1.12 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 1997–2012. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tab. 1.12 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 1997 – 2012

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
1997	6,9	Normální	778,5	Vlhký
1998	7,5	Normální	622,4	Normální
1999	7,7	Teplý	612,2	Normální
2000	8,5	Velmi teplý	660,4	Normální
2001	7,1	Normální	783,2	Vlhký
2002	8,1	Teplý	656,7	Normální
2003	7,5	Normální	499,3	Suchý
2004	7,0	Normální	593,5	Normální
2005	7,1	Normální	689,3	Vlhký
2006	7,5	Normální	726,4	Vlhký
2007	8,3	Normální	735,1	Vlhký
2008	8,6	Normální	559,1	Normální
2009	8,2	Normální	696,9	Vlhký
2010	6,9	Normální	852,7	Velmi vlhký
2011	8,1	Normální	534,6	Suchý
2012	8,1	Normální	554,1	Suchý

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. Sv

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Voda

Alena Vašáková, Gymnázium Svitavy

2. VODA

2.1. PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1. AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA REALIZACI PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

V roce 2012 pokračovala příprava na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Dolní po Komenského náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů a lávek.

V měsíci srpnu roku 2011 zadal správce toku zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení. Projektová dokumentace byla z technického hlediska dokončena v měsíci dubnu 2012. V současné době je vedeno jednání se Státním pozemkovým úřadem ohledně uzavření smluv na umožnění realizace stavby. Po uzavření těchto smluv bude dokončeno vynětí ze zemědělského půdního fondu a následně dojde k obnově vodoprávního řízení ohledně stavebního povolení.

O přípravě realizace této akce vedení města se zástupci Povodí Moravy s.p. průběžně jedná.

Současný propočet nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na podmínkách pro financování těchto projektů z národních zdrojů, případně ze zdrojů Evropské unie.

Přes provedená protipovodňová opatření nelze ve Svitavách zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se naše město nachází v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých retenčních nádržích zachycována voda, které by jinak způsobila rozlití vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. Podél vodotečí ve městě je pak pro ochranu stávajících objektů využíváno ochranných zídek.

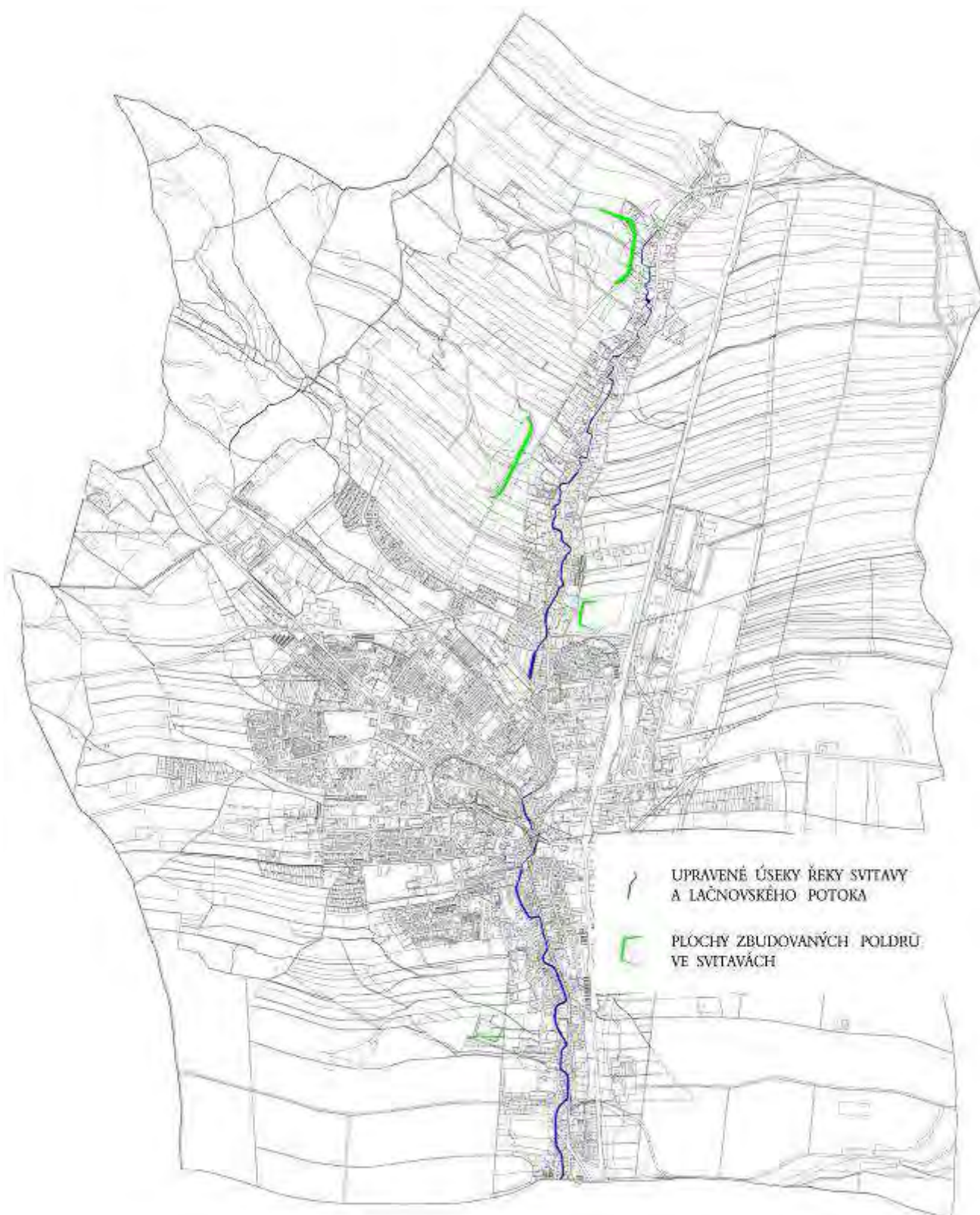
Je snahou zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních a evropských zdrojů. Za tímto účelem byla rozhodnutím zastupitelstva města dne 27.6.2012. v rozpočtu města vyčleněna částka ve výši 1.000.000 Kč na projektovou přípravu protipovodňových opatření.

V současné době je rozpracována projektová dokumentace pro zbudování suchých retenčních nádrží. První lokalita zahrnuje území nad ul. U Tří mostů, Pod Viaduktem, Slovenská a Zámecká. Toto území bylo dne 16.8.2010 postiženo lokální záplavou, která byla způsobena extrémní krátkodobou srážkou na poměrně malém území ve východní části města. Druhá lokalita pak zahrnuje území nad areálem firem Ptáček a Nekvinda na ul. Průmyslová a území nad ul. Olomoucká a 5. května.

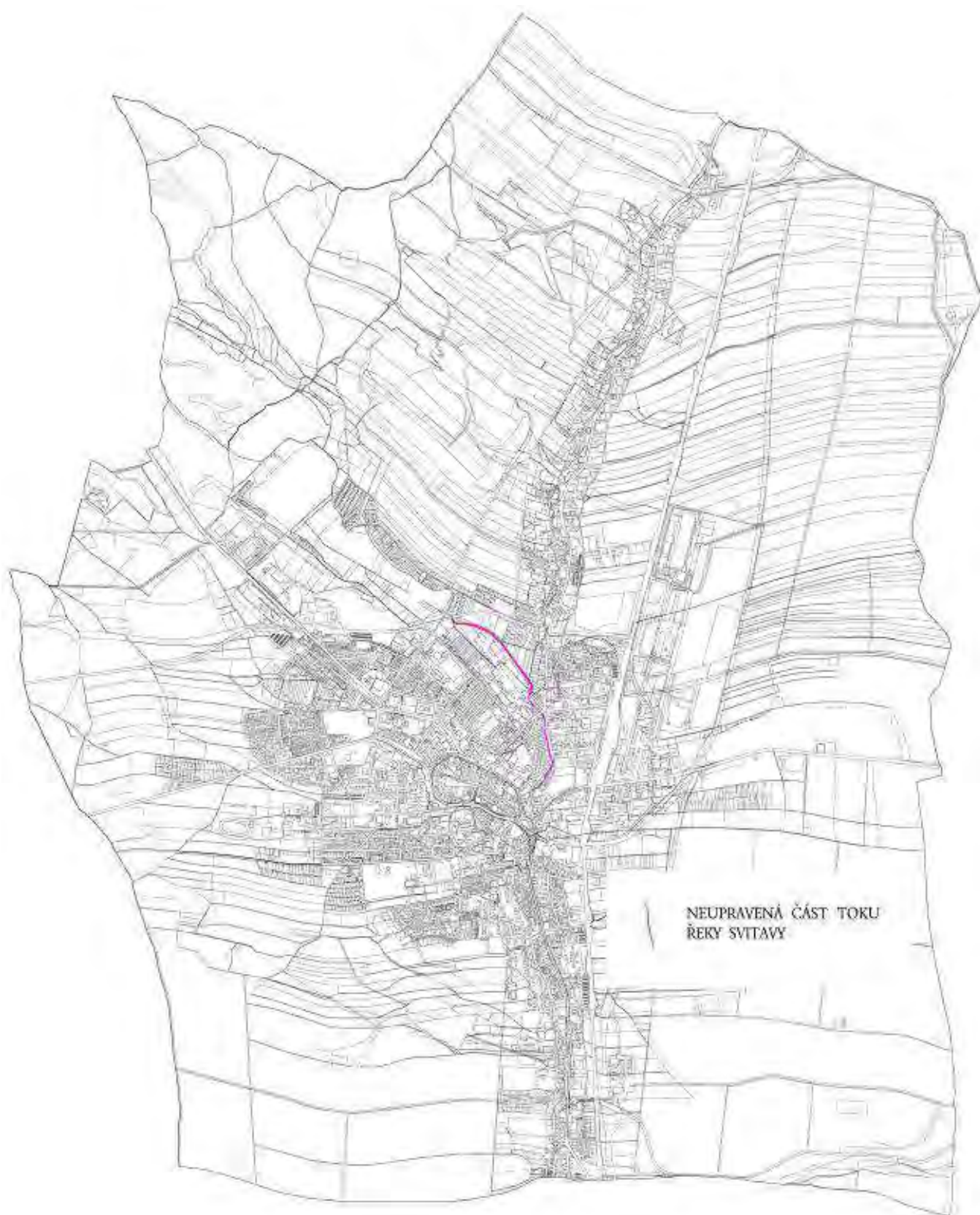
Dalším územím, pro které se zpracovává projektová dokumentace pro územní řízení, je lokalita Studeného potoka v úseku od podchodu této vodoteče pod železniční tratí Svitavy – Ždírec u Skutče po vtok do zatrubněné části vodoteče nad ulicí Sokolovská.

Na obrázku 2.1 jsou uvedeny upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů. Doposud neupravená část toku řeky Svitavy je uvedena na obrázku 2.2.

Obr. 2.1 Upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů ve Svitavách

Obr. 2.2 Neupravená část toku řeky Svitavy ve Svitavách

2.1.2 ZPRACOVÁNÍ DIGITÁLNÍHO POVODŇOVÉHO PLÁNU PRO ORP SVITAVY

Zastupitelstvo města Svitavy schválilo dne 23.06.2010 podání žádosti o podporu na realizaci akce „Digitální povodňový plán ORP Svitavy“ v rámci Operačního programu Životní prostředí v programovacím období 2007-2013 Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, podoblast podpory 1.3.1. Zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany. Žádost o podporu byla akceptována a dle rozhodnutí ministerstva životního prostředí ze dne 20.12.2010.

V měsíci červenci 2011 bylo vyhlášeno výběrové řízení na zpracovatele tohoto díla. Dne 18.08.2011 byla Rada města Svitavy seznámena s průběhem věřené zakázky, přičemž vzala na vědomí zprávu o posouzení a hodnocení nabídek, rozhodla o výběru nejvhodnější nabídky, kterou se stala nabídka uchazeče HYDROPROJEKT CZ a.s., Praha, IČ: 26475081 a schválila uzavření příslušné smlouvy o dílo s touto společností.

V souladu se smlouvou o dílo byl digitální povodňový plán ORP Svitavy zpracován v dohodnutém termínu od dubna do prosince 2012.

V rámci těchto prací byla zároveň provedena aktualizace povodňových plánů obcí Bohuňov, Brněnec, Březová nad Svitavou, Hradec nad Svitavou, Karle, Koclířov, Opatov, Opatovec, Radiměř, Rozhraní a Vendolí. Nad rámec zadání této zakázky, byly provedeny povodňové plány obcí Brněnec, Koclířov a Radiměř

Základním přínosem těchto zpracovaných dokumentů je zefektivnění práce povodňových orgánů a zlepšení informovanosti veřejnosti. Pro oblast krizového řízení je významné vytvoření jednotného systému dat, který je dostupný všem složkám protipovodňové ochrany. Jednotlivé výstupy, zvláště pak mapy záplavových území a ohrožené objekty v obcích, pak najdou využití v rámci plánování protipovodňové ochrany i informování obyvatel a majitelů těchto objektů.

2.1.3 VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2012 jsou uvedeny v tab. 2.1.

Tab. 2.1 Prostředky vynaložené na protipovodňové opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2012

rok	investiční akce	náklady (v tis. Kč vč. DPH)	investor
1999	Obnova retenční schopnosti rybníka Rosnička	10.500	město Svitavy
1999-2000	I. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od ul. U Tří Dvorů po světelnou křižovatku)		
	- příprava území na Komenského náměstí (demolice školy a její přemístění na ul. Kijevskou), přeložky inženýrských sítí, lávky	8.500	město Svitavy
	- výstavba kanalizace	4.000	VODA A SPORT s.r.o.
	- přeložka koryta řeky Svitavy, zkapacitnění koryta, přeložky inženýrských sítí	20.000	Povodí Moravy s.p.
2000-2001	Výstavba suchého poldru v Moravském Lačnově	4.500	město Svitavy
2004-2005	II. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od světelné křižovatky po obec Hradec nad Svitavou)		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	14.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavba ochranných zídek, přeložky inženýrských sítí	40.000	Povodí Moravy s.p.
	I. etapa protipovodňových opatření na Lačnovském potoce		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	7.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka v délce 1,2 km od soutoku s řekou Svitavou, výstavba dvou suchých poldrů, přeložky inženýrských sítí, výkupy pozemků	35.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2006	- projektové dokumentace a studie na III. etapu řeky Svitavy	368	město Svitavy
	- manipulační řády pro poldry v majetku města		
2007	- projekt na protipovodňová a protierozní opatření ORP Svitavy	500	Pardubický kraj
2008	- projekt na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	Město Svitavy

	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	5.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2009	- Projekt zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	28.190	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	6.225	Město Svitavy
2010	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	5.653	Město Svitavy
2011	Svitava, Svitavy – zajištění průtočnosti koryta III. etapa - PD k záborům dotčených pozemků	63	Město Svitavy
2012	- převedení povrchových vod Svitavský Dolní rybník	29	Město Svitavy
	- zadržení povrchových vod ve východní části města Svitavy	88	
Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2012		191.008	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

2.2. PITNÁ VODA

2.2.1. ZPRÁVA O PROVOZU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2012

Skupinový vodovod Svitavy od 1.1.2010 provozuje Vodárenská Svitavy s.r.o. na základě Smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu ze dne 6.10.2009 a dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce února 2013 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy.

Zásobování vodou města Svitavy a obcí Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny, včetně možnosti dotace vodovodu obce Kukle z vodovodní sítě Javorníka – tato možnost v roce 2012 využita nebyla. Na základě smlouvy na vodu předanou pro obec Hradec nad Svitavou bylo v uplynulém roce fakturováno 3.204 m³. V roce 2012 byly využívány zdroje Olomoucká a Čtyřicet Lánů a z jednotlivých lokalit byla čerpána voda v množství a kvalitě uvedené v tabulce 2.2.

Kvalita a množství čerpané vody byly v období od 23.08. do 01.12. ovlivněny hydrodynamickými zkouškami na nově zbudovaných vrtech v obou lokalitách, při kterých se omezovalo a střídalo čerpání na stávajících zdrojích zejména ze spodního turonu dle harmonogramu zpracovaného hydrogeologem.

Tab. 2.2 Informace o množství a kvalitě využití zdrojů pitné vody pro zásobování obcí Skupinového vodovodu Svitavy v roce 2012

Prameniště – lokalita (zdroj)	Zvodeň	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr *) (l/s ; m³/rok)	Výroba za rok 2011 (m³/rok)	Průměr NO₃ za rok 2011 (mg/l)
Čtyřicet Lánů (SV1-2)	střední turon	60	60 ; 900.000	387.271	46,13
Čtyřicet Lánů (SV3)	spodní turon	12	12 ; 900.000	306.346	14,05
Olomoucká (S1-3)	střední turon	65	65 ; 950.000	53.817	44,25
Olomoucká (S4)	spodní turon	28	28 ; 950.000	484.524	2,65

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Pozn. *) Povolené množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozbory dle schváleného „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2012“ na základě požadavků zák. č. 471/2005 o ochraně veřejného zdraví. Odběry vzorků prováděla na základě smlouvy Orlická Laboratoř s.r.o. Průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství byla 21,43 mg/l dusičnanů, což představuje nárůst oproti předcházejícímu roku o cca 0,17 mg/l. Z prameniště Lány dodávána voda v průměrné kvalitě 32,14 mg/l dusičnanů a z prameniště Olomoucká 10,71 mg/l. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství.

Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty po jednotlivých obcích za rok 2012 jsou uvedeny v tabulce 2.3.

Tab. 2.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2012

Skupinový vodovod Svitavy 2012	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Celkem	1.231.958	968.020	19.465	263.938	21,43	19,85

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Vodárenská Svitavy s.r.o. provádí fakturaci vodného dle harmonogramu s čtvrtletní a pololetní fakturací u odběratelů bez záloh a roční se zálohami z toho důvodu nebyl uzavřen celoroční cyklus fakturace u všech odběřů, proto jsou k ročnímu přehledu o výrobě dopočítány dodané m³ (dle dohadných m³). Rok 2009 byl ovlivněn dofakturací končícího provozovatele a rok 2010 dopočtením dohadných m³, není možné předcházející roky porovnávat. Za vypovídají údaje pro porovnání jednotlivých fakturačních období provozování Vodárenskou Svitavy s.r.o. lze považovat až rok 2011, ve kterém bylo vyfakturováno včetně dohadných m³ 942.647 m³ v rámci odběratelů Skupinového vodovodu Svitavy a 2.210 m³ vody předané. V roce 2012 bylo vyfakturováno s dopočtem dohadných m³ 964.816 m³ a 3.204 m³ vody předané. Díky nárůstu vyfakturovaných m³ v roce 2012 oproti roku 2011 o 23.163 m³ a mírnému poklesu vody vyrobené a v neposlední řadě úsilí ve vyhledávání skrytých poruch došlo ke snížení ztrát, kdy se poprvé v historii ztráty v síti dostaly pod hodnotu 20%.

Tabulka 2.4 ukazuje porovnání výroby, fakturace a ztrát za roky 2000 – 2012.

Tab. 2.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2000-2012

Rok	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Ztráty (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2000	1.789.000	1.086.391	702.609	27.852	39,27	37,72
2001	1.684.092	1.106.460	577.632	24.970	34,30	32,82
2002	1.652.871	1.100.500	552.371	15.880	33,42	32,46
2003	1.648.029	1.078.496	569.533	17.180	34,56	33,52
2004	1.320.663	1.030.984	289.679	3.600	21,93	21,66
2005	1.362.274	1.004.868	357.406	20.890	26,24	24,70
2006	1.370.120	1.018.824	351.296	13.900	25,64	24,63
2007	1.382.996	1.023.759	359.237	15.750	25,98	24,84
2008	1.313.809	993.493	28.300	320.316	24,38	22,23
2009	1.337.724	1.099.160	23.800	238.564	17,83	16,05
2010	1.219.687	1.002.551	21.954	21.954	17,80	16,00
2011	1.260.952	944.857	316.095	23.566	25,06	23,20
2012	1.231.598	968.020	263.938	19.465	21,43	19,85

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Přehled odstraněných poruch na skupinovém vodovodu Svitavy v členění po obcích v roce 2012 je uveden v tabulce 2.5.

Tab. 2.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2012

Obec	Poruchy 2011	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
		Lomy	Hrdla		
Svitavy		27	3	47	14
Koclířov		11	0	3	1
Kamenná Horka		1	0	0	0
Hřebeč		1	0	0	0
Javorník		0	0	3	1
Vendolí		6	0	3	0
Ostrý Kámen		2	0	0	0
Karle		1	1	1	0
Celkem		49	4	57	16

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2012 bylo odstraněno o 28 ks poruch více jak v předcházejícím roce. Velký nárůst poruch byl v prvním čtvrtletí roku, zejména v měsíci únoru v důsledku vysokých mrazů, kdy byla zemina zamrzlá až do hloubky 1 m.

Údržba na objektech a vodovodních řadech probíhala dle schváleného provozního řádu. Mimo jiné byly provedeny nátěry klempířských prvků a dřevěného obložení na čerpacích stanicích a vodojemech, opravy jednotlivých objektů. Ve spolupráci s vlastníkem a pojišťovnou byla opět řešena škoda způsobená vandalizmem spáchaná na střeše čerpací stanice Kostelní Luka, případ byl Policií ČR odložen. Po dohodě s vlastníkem byla provedena výměna 20 kusů sekčních šoupátek a výměna 5 ks hydrantů. V roce 2012 byla provedena rekonstrukce vodovodního řadu na ulici

Kijevská ve Svitavách, výstavba vodovodu na ul. Zadní ve Svitavách a dále proběhla rekonstrukce části vodovodního řadu s vybudováním druhého tlakového pásma vodovodu v Koclířově.

V měsíci lednu 2012 byly zahájeny stavební práce na akci „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba Skupinového vodovodu Svitavy II. etapa“ – vrty Olomoucká, Lány – byly provedeny průzkumné jímací vrty do spodního turonu, na kterých proběhla čerpací zkouška – akce by měla být dokončena v říjnu 2013.

2.2.2. KVALITA PITNÉ VODY

Hodnocení kvality pitné vody je souborem mnoha ukazatelů a hodnocení. Na základě provedených měření provozovatele (Vodárenská Svitavy s.r.o.) i OHS Svitavy je pitná voda ve vodovodní síti ve Svitavách ve velmi dobré kvalitě. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.6. Jedná se o výtah z kompletních rozborů prováděných provozovatelem vodovodu.

Tab. 2.6 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2012

Ukazatel	Jednotka	Limit	Průměr	Max.	Min.	Počet stanovení
enterokoky	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	11
Escherichia coli	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	11
koliformní bakterie	KTJ/100ml	max.0	0,36	4	0	11
abioseston	%	max.10	1,5	2	1	2
mikroskop. obraz: počet org.	jedinci/ml	max.50	0	0	0	2
mikroskop. obraz: živé org.	jedinci/ml	max.0	0	0	0	2
kultivovatelné organismy při 22 °C	KTJ/ml	max.200	4,27	15	0	11
kultivovatelné organismy při 36 °C	KTJ/ml	max.20	2,91	19	0	11
1,2-dichlorethan	µg/l	max.3	0,3	<0,3	<0,3	1
amonné ionty	mg/l	max.0,50	0,05	<0,05	<0,05	8
antimon	µg/l	max.5,0	0,8	<0,8	<0,8	1
arsen	µg/l	max.10	1	<1	<1	1
barva	mg/l Pt	max.20	5	<5	<5	8
benzen	µg/l	max.1,0	0,1	<0,1	<0,1	1
benzo(a)pyren	µg/l	max.0,010	0,002	<0,002	<0,002	1
bór	mg/l	max.1,0	0,02	<0,02	<0,02	1
bromičnany	µg/l	max.10	2,5	<2,5	<2,5	1
TOC	mg/l	max. 5,0	1,05	1,4	<1,00	8
dusičnany	mg/l	max.50	29,35	39	7,4	8
dusitany	mg/l	max.0,50	0,02	<0,02	<0,02	8
dusičnany+dusitany		max.1	0,78	0,78	0,78	1
fluoridy	mg/l	max.1,5	0,06	0,06	0,06	1
hliník	mg/l	max.0,20	0,02	<0,02	<0,02	1
hořčík	mg/l	20 - 30	3,93	3,93	3,93	1
chlor volný	mg/l	max.0,30	0,032	0,05	<0,03	11
chlorethen	µg/l	max.0,50	0,17	<0,17	<0,17	1
chloridy	mg/l	max.100	16,21	20,20	6,3	8
chrom celkový	µg/l	max.50	1	<1	<1	1
chuť	stupeň	max.2	0	0	0	8
kadmium	µg/l	max.5,0	0,5	<0,5	<0,5	1
konduktivita	mS/m	max.125	50,88	53,3	45,0	9
kyanidy celkové	mg/l	max.0,050	0,003	<0,003	<0,003	1

mangan	mg/l	max.0,050	0,01	<0,01	<0,01	1
měď	µg/l	max.1000	10	<10	<10	1
nikl	µg/l	max.20	1	<1	<1	1
olovo	µg/l	max.25	1	<1	<1	1
pach	stupeň	max.2	0	0	0	8
atrazin	µg/l	max.0,10	0,008	0,008	0,008	1
desethylatrazin	µg/l	max.0,10	0,009	0,009	0,009	1
chlorpyrifos	µg/l	max.0,10	0,005	<0,005	<0,005	1
chlortoluron	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
isoproturon	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
2,4-D	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPA	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPB	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
pesticidní látky celkem	µg/l	max.0,50	0,017	0,017	0,017	1
pH		6,5 - 9,5	7,44	7,53	7,7,33	8
benzo(b)fluoranthen	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	1
benzo(k)fluoranthen	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	1
benzo(g,h,i)perylene	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	1
indeno(1,2,3-cd)pyren	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	1
PAUsuma	µg/l	max.0,10	0	0	0	1
rtuť	µg/l	max.1,0	0,2	<0,2	<0,2	1
selen	µg/l	max.10	1	<1	<1	1
sírany	mg/l	max.250	39,36	43,50	25,60	8
sodík	mg/l	max.200	2,2	2,2	2,2	1
tetrachloreten	µg/l	max.10	0,8	<0,8	<0,8	1
trichlorethen	µg/l	max.10	0,4	<0,4	<0,4	1
TCE+PCE	µg/l	max.10	0	0	0	1
chloroform	µg/l	max.30	0,8	<0,8	<0,8	1
bromoform	µg/l		0,3	<0,3	<0,3	1
dibromchlormethan	µg/l		0,20	<0,2	<0,2	1
bromdichlormethan	µg/l		0,20	<0,2	<0,2	1
trihalomethany	µg/l	max.100	0	0	0	1
vápník	mg/l	40 - 80	96,5	96,5	96,5	1
vápník + hořčík	mmol/l	2,0 - 3,5	2,61	2,83	2,33	8
zákal	ZF(n)	max.5	1,0	<1,0	<1,0	8
železo	mg/l	max.0,20	0,02	0,02	<0,02	8
objemová aktivita radonu	Bq/l	max.300	4,4	4,4	4,4	1
celk. objemová aktivita alfa	Bq/l		0,04	<0,04	<0,04	1
celk. objemová aktivita beta	Bq/l		0,07	<0,07	<0,07	1
teplota	°C		11,4	14,6	6,4	7

2.2.3. DRUHÁ ETAPA OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ KVALITY PITNÉ VODY

Základním cílem investiční akce „Opatření ke zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy - II. etapa“ je zajistit rovnoměrné zásobování všech odběratelů skupinového vodovodu pitnou vodou v kvalitě kojenecké vody. Stávající zdroje ze středněturonské a hlavně spodnoturonské zvodně z jednotlivých pramenišť vykazují rozdílné parametry. Zatímco prameniště Olomoucká doposud zásobovalo odběratele kojeneckou vodou s parametry 4,5 mg/l dusičnanů, kvalita pitné vody z prameniště Lány, které zásobuje větší podíl odběratelů, dosahuje v současnosti 33 mg/l dusičnanů.

V návaznosti na parametry vrtů, zbudovaných v roce 2005 v obou prameništích, byly v roce 2012 zbudovány vrty nové, u nichž se předpokládala obdobná vydatnost. Přebytky pitné vody z prameniště Olomoucká pak měly být převedeny do vodojemu Lány tak, aby bylo zajištěno zmíněné rovnoměrné zásobování pitnou vodou s obdobnými parametry dusičnanů.

Na zbudování výtlačného řadu z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány se podařilo zajistit příslib finanční podpory z Operačního programu Životní prostředí.

Na základě čerpací zkoušky z nově zbudovaných zdrojů však bylo v závěru roku 2012 prokázáno, že využitelné množství pitné vody je u vrtu v prameniště Olomoucká 8 l/s a v prameništi Lány 21 l/s. Na základě těchto výsledků bude možné zajistit odpovídající zásobování odběratelů skupinového vodovodu, i když je třeba konstatovat, že z prameniště Lány bude získávána pitná voda s obsahem průměrně o cca 11 mg/l dusičnanů vyšším, než v prameništi Olomoucká. V prameništi Lány by měl být obsah dusičnanů v pitné vodě na hranici 15 mg/l. Pro pramenitou balenou vodu je stanoven obsah dusičnanů 25 mg/l, pro balenou kojeneckou pak 10 mg/l. Na zbudování nových zdrojů v roce 2012 byla čerpána podpora z prostředků Ministerstva zemědělství ČR.

2.3. ODPADNÍ VODA

2.3.1. ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

PŘEHLED ČINNOSTÍ NA KANALIZACI

Kanalizace byla v roce 2012 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace (platnost do 31.12.2012) a kanalizačním řádem města Svitavy (platnost do 31.12.2015)

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Průběžně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svitavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

Z provozních prostředků byla v roce 2012 řešena tato nápravná opatření:

- odstranění havárie na ul. Jugoslávská (zborcená šachta)
- odstranění poruchy na dešťové kanalizaci v ul. Seifertova
- výměna poškozeného el. rozvaděče na ul. Lanškrounská
- výměna poškozené zemní soupravy šoupěte na podtlakové kanalizaci v ul. Zadní u č.o. 78
- oprava kanalizace v ul. Neumannova

Z prostředků nájemného byla provedena rekonstrukce kanalizace ve vnitrobloku na ul. Žižkova.

V průběhu roku byla prováděna běžná údržba tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy firem Vodárenská Svitavy s.r.o. a SEZAKO Prostějov s.r.o.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2012 ve Svitavách je 128. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci 63. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Z nájemného bude v roce 2013 čerpána jedna polovina finančních prostředků na krytí výdajů spojených s rekonstrukcí městské čistírny odpadních vod a z druhé poloviny budou realizovány rekonstrukce kanalizací dle schváleného plánu.

Jako každoročně bude probíhat pravidelná deratizace kanalizační sítě.

PODTLAKOVÁ KANALIZACE – LAČNOV

V roce 2012 byla provedena výměna poškozené zemní soupravy šoupěte na podtlakové kanalizaci v ul. Zadní u č.o. 78. V únoru došlo vlivem silných mrazů k několika případům zamrznutí podtlakových ventilů v šachtách.

2.3.2. ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

PROVOZ ČOV V ROCE 2012

Provoz ČOV byl v roce 2012 zabezpečován v souladu s:

- provozním řádem ČOV (schválen OŽP MěÚ Svitavy dne 18.02.2004, platnost není omezena)
- podmínkami vodoprávního povolení k vypouštění vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje dne 22.01.2008 (platnost do 28.02.2012).
- podmínkami stavebního povolení k vypouštění odpadních vod pro období výstavby, vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje.

Z hlediska dalšího provozování ČOV je v současné době prioritou vytvoření podmínek pro dosažení zpřísněných požadavků na kvalitu vypouštěných vod. Tyto požadavky jsou stanoveny NV č. 1/2003 Sb. a jeho novelou - NV č. 229/2007 Sb., které je platné od 01.10.2007.

V únoru 2012 bylo předáno staveniště zhotoviteli a byla zahájena rekonstrukce. Připravovaná akce řeší především vybavení ČOV technologií pro zajištění zvýšeného odstraňování dusíku a fosforu. Jedná se o komplexní intenzifikaci ČOV zahrnující i rekonstrukci stavebních konstrukcí a výměnu strojního zařízení, které je na hranici morální i fyzické životnosti, rekonstrukci kalové koncovky, včetně hygienizace kalu, a plynového hospodářství. Dále budou provedeny zásahy a úpravy pro optimalizaci provozních nákladů na elektrickou a tepelnou energii a stavební úpravy zaměřené na dodržení stavebních, hygienických a bezpečnostních předpisů. Termín dokončení díla je stanoven na 20.01.2014.

Stavební povolení bylo vydáno rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 27.08.2008. Tímto rozhodnutím bylo současně povoleno vypouštění odpadních vod pro období výstavby, zkušebního provozu a pro období trvalého provozu ČOV.

Na žádost města Svitavy bylo OŽPZ KÚ Pardubického kraje prodloužena účinnost povolení k vypouštění pro období výstavby nejdéle do 30.06.2014, účinnost povolení k vypouštění pro období zkušebního provozu na dobu 12 měsíců, nejdéle do 30.06.2015 a účinnost povolení k vypouštění pro období trvalého provozu, nejdéle od 01.07.2015, do 31.12.2016.

CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ HODNOCENÍ PROVOZU ČOV

Tab. 2.7 Srovnání skutečných průtoků na ČOV s projektovanými parametry

		skutečnost 2012	projekt
Q _{roční}	m ³ /rok	1.388.036	2.056.775
Q ₂₄	m ³ /den	3.792	5.635
Q _{prům}	l/s	43,9	65,2

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

HODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

V tabulce 2.8 jsou porovnány výsledky rozborů 24 hod. směsných vzorků odebíraných na odtoku z ČOV v roce 2012 s limity „p“ tj. přípustnými koncentracemi, které jsou stanoveny platným povolením.

Tab. 2.8 Porovnání výsledků směsných vzorků s emisními limity („p“) v roce 2012 na ČOV

Ukazatel	„p“ mg/l	naměřené hodnoty* mg/l
CHSK _{Cr}	80	48
BSK ₅	17	9
NL	20	11
N _{anorg.}	20	14,7
P _{celk}	2	0,9

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

* naměřené hodnoty – jedná se o nejvyšší hodnoty naměřené v období 01-12/2012, vyjma ukazatelů P_c a N_{anorg.}, kde se jedná o průměr za období 01-12/2012 (limitní hodnoty těchto ukazatelů jsou stanoveny jako průměr za posledních 12 měsíců).

Překročení přípustné koncentrace (limit „p“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění. Překročení maximální koncentrace (limit „m“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění.

KALOVÉ, ODPADOVÉ A PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2012 jsou uvedeny v tabulce 2.9.

Tab. 2.9 Produkce kalu v roce 2012

Surový kal + přebytečný	14.649 m ³ /rok + 40,0 m ³ /den
Odvodněný kal	1.328 t (cca 21 % sušiny)

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2012 byly veškeré produkované odvodněné kaly předávány smluvnímu odběrateli – fa ENVIROX s.r.o., Praha.

V průběhu roku 2012 byla kvalita produkovaných kalů ověřena 4 rozborů pro stanovení obsahu živin a rizikových prvků.

PROVOZ ČOV Z HLEDISKA PLATNÝCH PŘEDPISŮ

Kontrola provozu ČOV

Dne 15.05.2012 provedli pracovníci oddělení ochrany vod ČIŽP OI Hradec Králové kontrolu provozu ČOV Svitavy. Revizí nebyly zjištěny žádné závady a nedostatky, které by byly hodnoceny jako porušení povinností a nebylo prokázáno nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2012 byly stanoveny pro ČOV Svitavy zálohy na poplatky ve výši 150.000,- Kč. Vyúčtování poplatků za rok 2012 - 138.804,- Kč.

V roce 2013 budou placeny poplatky pouze za objem vypouštěných vod (znečištění nebude zpoplatněno), zálohy na poplatky byly stanoveny v celkové výši 150.000,- Kč.

2.3.3. REALIZACE INVESTIČNÍ AKCE INTENZIFIKACE ČOV SVITAVY

Realizace investiční akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“ byla zahájena 2.2.2012, kdy byla podepsána smlouva o dílo a zároveň došlo k předání staveniště. Stavební práce pak probíhají ve zvýšené míře od měsíce května 2012.

V měsíci únoru 2012 byly Státnímu fondu životního prostředí (dále jen „SFŽP“) předloženy doklady o výběrovém řízení na zhotovitele a další podklady pro vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace na financování akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“ z Operačního programu Životní prostředí. V měsíci dubnu 2013 SFŽP příslušnou smlouvu a rozhodnutí o poskytnutí podpory vyhotovil a odeslal ke schválení na Ministerstvo životního prostředí ČR. Konečný souhlas musí provést Ministerstvo financí ČR. Lze očekávat, že město obdrží tyto dokumenty na přelomu měsíce června a července 2013.

Termín dokončení díla je stanoven na 20. leden 2014. Po jejím dokončení bude město schopno splnit náročné požadavky na čištění odpadních vod a počítá se zajištěním čištění odpadních vod pro obce Hradec nad Svitavou a Radiměř. Kapacita ČOV umožní další rozvoj města i případné napojení okolních obcí.

2.4. CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2013

Zvýšení ceny na rok 2013 bylo ovlivněno především nárůstem výše sazby DPH ze 14% na 15%. U jednotlivých položek kalkulačního vzorce ceny vodného a stočného došlo jen k částečným úpravám, které vycházejí z objemu předpokládané fakturace vody a potřeb provozu vodovodu, kanalizace a čistírny odpadních vod v roce 2013.

O ceně vodného a stočného rozhodují vlastníci infrastrukturního majetku, kterými jsou město Svitavy, svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy a SPORDES Svitavy, s.r.o.

Průměrná roční spotřeba na jednoho obyvatele je přibližně 37 m³. Při uvedeném zvýšení tak jeden obyvatele ve Svitavách zaplatí za vodné a stočné v roce 2013 průměrně částku ve výši cca 2.481 Kč (67,05 Kč/m³ x 37 m³), proti výdajům cca 2.453 Kč v roce 2011 (66,29 Kč/m³ x 37 m³). Navýšení v tomto případě činí částku ve výši 28,- Kč/rok.

Přes uvedené navýšení ceny bude cena roku 2013 ve Svitavách pod průměrem České republiky. Samotná výše ceny však není zcela vypovídající o toku finančních prostředků do provozu, údržby, Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

obnovy a rozvoji infrastrukturního majetku vodovodu a kanalizace, natož o zisku, který se v případě zahraničních vlastníků přirozeně odvádí mimo tento systém.

Platná cena vodného a stočného pro rok 2013 shodná pro obyvatelstvo a ostatní odběratele je uvedena v tabulce 2.10.

Tab. 2.10 Platná cena vodného a stočného pro rok 2013

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	Stočné	celkem
bez DPH	27,70	30,60	58,30
s DPH	31,86	35,19	67,05

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V tabulkách 2.11 až 2.13 je uveden vývoj ceny vodného a stočného v období 1994 až 2013 v členění za obyvatelstvo a ostatní odběratele. Do roku 2000 byly ceny pro tyto odběratele rozdílné.

Tab. 2.11 Vývoj ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	7,35	7,77	7,99	9,00	10,55	11,66	13,86
Stočné	6,09	8,82	9,00	10,05	11,13	12,02	15,12
Vodné+Stočné	13,44	16,59	16,99	19,05	21,68	23,68	28,98

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

Tab. 2.12 Vývoj ceny vodného a stočného pro ostatní odběratele ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	10,5	1,55	13,23	14,28	15,54	15,75	15,75
Stočné	9,45	12,60	14,75	16,85	17,12	18,74	18,64
Vodné+Stočné	19,95	24,15	27,98	31,13	32,66	34,49	34,39

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

Tab.2.13 Cena vodného a stočného 2001 - 2013 (od roku 2001 jsou ceny shodné pro obyvatele a ostatní odběratele)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vodné	16,25	18,97	20,25	21,40	21,40	21,40	22,40	24,70
Stočné	18,65	19,63	21,00	21,50	21,50	21,50	22,60	24,70
Vodné+Stočné	34,90	38,60	41,25	42,90	42,90	42,90	45,00	49,40

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Vodné	25,93	28,88	30,38	31,49	31,86
Stočné	25,93	31,08	33,58	34,80	35,19
Vodné+Stočné	51,86	59,95	63,96	66,29	67,05

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

2.5. PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2012

Koupaliště

I v roce 2012 se pracovníci snažili zlepšit nabízené služby návštěvníkům koupaliště. Došlo tak k obměnění písku na beach volejbal, začala obnova a doplnění nových lehátek. V průběhu příprav na otevření koupaliště byly opět provedeny a představeny novinky pro novou sezonu. První novinkou bylo nové a větší pískoviště pro děti, tabule na malování křídou, nová atrakce pro děti - nafukovací 6x8m bazének, kde si děti mohly zajezdit v lodičkách. Dále byly k dispozici k zapůjčení slunečníky, již zmiňované doplněné beach kurty novým pískem a také se podařilo zajistit využití posezení u hotelu s jejich občerstvením. Nafukovací horolezecká stěna byla opět umístěna na hladině vody.

Letní sezona nabídla hned od začátku provozu velmi teplé a slunné dny, které doprovázely většinu celé sezony. Návštěvníci opět ocenili způsob časových pásem, která umožnila např. lidem pracujícím na odpolední směny si jít dopoledne pouze zaplavat a neplatit tak celodenní vstupné, jako na jiných koupalištích a aquaparcích.

Sezóna 2012: celkem 48 dnů - 425 hodin otevřeno - 15.693 návštěvníků

Krytý plavecký bazén

Hned od prvního měsíce nového roku se zaměstnanci snažili, aby v každém měsíci byla připravena min. jedna zajímavá akce pro návštěvníky bazénu. Ve spolupráci s Plaveckou školou Svitavy se připravila akce-projekt Škola kralu v době veřejnosti pro návštěvníky zcela zdarma, která byla konaná jednou za měsíc. Návštěvníci měli možnost se zeptat, vyzkoušet, nechat si poradit, jak správný plavecký způsob zvládat od instruktorů, kteří jim byli k dispozici, a to zcela zdarma. V měsíci dubnu také krytý plavecký bazén a koupaliště byly součástí (do 30.09.2013) projektu AQUA CZECH 2012/2013, který nabízí 1+1 vstupenku zdarma do aquacenter a bazénů.

Během léta proběhly i nejnnutnější opravy (opadaná dlažba při vstupu, rozbité schody), instalace nového kamerového systému, instalace nových zásuvek a možnost zapůjčení fénů zdarma v dámských šatnách a instalace brana v prostorách šaten, čímž se zamezilo případnému průvanu.

Od září také začala první akce pod názvem O nejrychlejšího jezdce tobogánu, které se zúčastnilo na 7 desítek účastníků. Ke konci prosince se otevřel další dlouhodobý projekt (jako je již Škola kralu), a to Hlídaní dětí. Rozšířili jsme tak služby nabízené veřejnosti, kdy během školního roku v pátek dopoledne zajišťujeme zdarma hlídání dětí rodičům na malém bazénku zábavnou formou, zatímco rodiče plavou, relaxují ve vířivce nebo v páře.

Sezóna 2012: 2806 provozních hodin - 54.739 návštěvníků

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Městská a příměstská krajina

Tereza Vojtová, ZŠ nám. Míru

3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

3.1. KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obce povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ust. § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. Pro tyto účely vedou obce přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu. Přehled výsledků žádostí o povolení kácení a stanovení náhradní výsadeb ve Svitavách v letech 2008 – 2012 je uveden v tabulce 3.1.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (s účinností od 01.12.2009 pouze při správě vodních toků a v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy při provozování těchto soustav) a z důvodů pěstebních a zdravotních, není-li zákonem č. 114/1992 Sb. stanoveno jinak, což se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. V roce 2012 byly z těchto důvodů káceny stromy a keřové porosty podél vodotečí a v ochranném pásmu elektrizačních soustav.

Tab. 3.1 Přehled žádostí o povolení kácení dřevin a náhradních výsadeb v letech 2003 – 2012

Přehled žádostí	Povoleno kácení stromů	Povoleno kácení keřů (m ²)	Zamítnuto kácení stromů	Stanovená náhradní výsadba
2006	289	1.227	13 stromů 18 m ² keřů	260 stromů 1.786 keřů
2007	531	2.355	16	815 stromů 550 keřů
2008	213	999	12	171 stromů 2.785 keřů
2009	260	425,5	14	217 stromů 129 keřů
2010	167	95	12	138 stromů 5 keřů
2011	179	0	13	200 stromů 15 keřů
2012	163	277	15	122 stromů 93 keřů

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: údaje za rok 2008 - 2012 zahrnují i kácení v rámci rekonstrukce stadionu Míru a III. etapy protipovodňových opatření na řece Svitavě.

3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2012

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

- 1) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, ve správě spol. SPORTES Svitavy s.r.o.
- 2) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, ve správě jiných subjektů (např. základní školy, mateřské školy, některá sportoviště apod.)

- 3) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, s údržbou dle potřeby
- 4) veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PENNY, BILLA, HYPERNOVA, KAUFAND, LIDL, čerpací stanice pohonných hmot, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, některých komunikací apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách čítá cca 80 ha, přičemž z této rozlohy je cca 56 ha pravidelně udržováno spol. SPORDES. Na pravidelné údržbě zeleně ve správě spol. SPORDES se podílejí dvě dodavatelské firmy a zaměstnanci společnosti SPORDES. Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do 5 intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu). Toto zařazení vychází z dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně je prováděna dle Projektu pěstebních opatření v systému veřejné zeleně ve Svitavách a dle nejnovějších poznatků v oblasti péče o zeleň.

Péči o veřejnou zeleň ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

1. údržba travnatých ploch (56 ha) - kosení, mulčování extenzivních ploch, úklid spadeného listí, u vybraných ploch v I. IT pak i chemické odplevelení, zálivka, hnojení, válcování a provzdušňování
2. ošetřování dřevin (cca 4.500 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – neevidováno) - zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů, asanace stromů (v roce 2012 káceno 38 stromů a keřů), tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů
3. výsadby stromů a keřů - v roce 2012 bylo vysazeno 62 stromů, zcela nové sadové úpravy byly založeny u Seniorcentra
4. údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení
5. údržba záhonů letniček, trvalek a cibulovin (336 m², 36 ks okvětníků mobil. zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, zálivka
6. založení setých letničkových záhonů: v parku za bývalým DDM, na ul. 5. května, Svitavská, k nemocnici, u finančního úřadu a na ul. M. Horákové
7. intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, ul. Nerudova, Pod věží, kruhový objezd, ul. Purkyňova, Olbrachtova, Na Vějíři, T. G. Masaryka, Kapitána Jaroše, Lačnovská, Komenského náměstí, ČSA, Družstevní, Bratří Čapků, Revoluční, Svitavská, J. Skácela, Větrná, Multifunkční centrum Fabrika, kavárna O. Schindlera atd.) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, zálivka apod.
8. intenzivní údržba parku Jana Palacha a parku za bývalým domem dětí a mládeže – hnojení, zálivka, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeného listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a zálivka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky, komunikace)
9. provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a pítka na nám. Míru, fontána v parku za DDM – v provozu od května do září.
10. provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly, mulčování
11. údržba a opravy dětských hřišť (35 lokalit) – nátěry a opravy prvků, oprava hřiště na ul. Zadní.

ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

V roce 2010 byl zpracován a částečně aktualizován dokument Hodnocení provozní bezpečnosti stromů ve Svitavách. Na základě tohoto Hodnocení byla zpracována Žádost o dotaci z prostředků OPŽP na akci Regenerace veřejně přístupné zeleně ve městě Svitavy. Na sklonku roku 2012 Státní fond životního prostředí rozhodl o přidělení dotace. Projekt by měl být zahájen v roce 2013 a rozložen by měl být do 3 let. V rámci tohoto projektu by mělo být ošetřeno na 1.800 stromů, vysazeno několik set stromů a několik tisíc keřů. Káceno bude několik desítek stromů.

I v roce 2012 se nám podařilo udržet pozitivní bilanci mezi stromy kácenými a nově vysazovanými – kácených stromů bylo 38, nově vysázených stromů bylo 62.

3.3. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond (ZPF), jenž tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění a vyhláškou č. 13/1994 Sb. Orgány ochrany ZPF jsou, mimo jiné i pověřené obecní úřady.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností.

Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí okresu Svitavy.

Od 1. 1. 2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Podle § 14 zák. č. 334/1992 Sb. má pověřený obecní úřad a podle § 15 obecní úřad s rozšířenou působností při ochraně ZPF následující působnost (pouze výběr):

- rozhoduje o pochybnostech o tom, že jde o součásti ZPF,
- uděluje souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest v rámci svého správního obvodu,
- ukládá změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- uděluje souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu,
- ukládá odstranění závad zjištěných při kontrolní a dozorové činnosti,
- uděluje souhlasy k návrhům regulačních plánů nebo k návrhu územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených územních plánů obcí,
- uděluje souhlas k odnětí půdy do 1 ha. Současně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF, schválí plán rekultivace, popř. stanoví zvláštní režim jeho provádění a dále vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány obvody za odnětí půdy ze ZPF,
- vydává rozhodnutí o odvozech za odnětí půdy ze ZPF,
- ukládá pokuty.

V roce 2012 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 23 souhlasů s trvalým (z toho 5 souhlasů v katastrálních územích města Svitavy) a 3 souhlasy s dočasným odnětím půdy ze ZPF (všechny mimo katastrální území města). V katastrech města Svitavy bylo ze ZPF trvale odňato celkem 932 m², a to zejména pro skladové a parkovací plochy. Další 10 žádostí

o souhlas k odnětí půdy, jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, bylo postoupeno Krajskému úřadu Pardubického kraje. Jednalo se o odnětí 1,7802 ha pro zeleň – Park Patriotů a 31,7096 ha pro zalesnění v k.ú. Vendolí, Želivsko a Chrastavec.

Ten, v jehož zájmu byl vydán souhlas k odnětí půdy ze ZPF, je ve vymezených případech povinen zaplatit odvody, a to ve výši stanovené dle přílohy zákona o ochraně ZPF. Od 1. ledna 2011 jsou v platnosti nové změny týkající se platby odvodů za odnětí půdy (výše odvodů a způsob jejich rozdělení). Část odvodů ve výši 10 % je příjmem rozpočtu obce (v jejímž kat. území k odnětí půdy ze ZPF došlo) použitelným jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. Část odvodů ve výši 75% je příjmem státního rozpočtu a 15% je příjmem rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR. Do roku 2010 bylo 40% odvodů příjmem obce a 60% příjmem SFŽP ČR.

V roce 1999 došlo k novelizaci zák. č. 334/1992 Sb., kdy asi nejdůležitější změnou pro občany byla výjimka z platby odvodů v případě odnětí půdy pro stavby pro bydlení na plochách určených k tomuto účelu schváleným územním plánem obce nebo regulačním plánem vždy mimo zastavěné území obce.

Přehled výše odvodů pro město Svitavy v letech 2000– 2012 je uveden v tabulce 3.2.

Tab. 3.2 Příjem města Svitavy za odvody ZPF v letech 2000 – 2012

Rok	Příjem (v Kč)
2000	180.384
2001	190.396
2002	232.318
2003	107.293
2004	16.427
2005	929.451
2006	117.939
2007	388.008
2008	1.479
2009	615.399
2010	40.982
2011	13.502,- *)
2012	21.264

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: za trvalé odnětí nebyl odvod předepsán, za dočasné odnětí bylo uhrazeno

3.4. MĚSTSKÉ LESY

Současná výměra městských lesů činí 149,2272 ha. Členění lesních pozemků v majetku města s uvedením výměry je uvedeno v tabulce 3.3.

Tab. 3.3 Přehled ploch lesních pozemků v majetku města Svitavy v katastrálních územích města (údaje v ha)

Katastr	Porostní půda	Bezlesí	Lesní pozemky	Jiné pozemky	Celkem PUPFL*)	Ostatní pozemky
Svitavy–předměstí	66,09	0,78	66,87	0,11	66,98	0,00
Moravský Lačnov	46,89	0,90	47,79	0,19	47,98	0,00
Čtyřicet Lánů	32,11	0,05	32,16	0,07	32,23	0,09
Celkem	145,09	1,73	146,82	0,37	147,19	0,09

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: PUPFL ... pozemek určený k plnění funkcí lesa

Celková zásoba lesních porostů dle nově upraveného LHP je 35.941 m³b.k., z toho celková zásoba jehličnanů je 33.370 m³b.k. Průměrná zásoba na 1 ha činí 248 m³b.k. Průměrná zásoba mýtních porostů je 438 m³b.k.

Mýtní těžba stanovená LHP na decennium je max. 9.011 m³b.k. Předmýtní těžba stanovená na decennium je 2.689 m³b.k. Maximální celková výše těžeb na LHC je tedy 11.700 m³b.k. (z původních 8.730 m³b.k.).

Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku činí 42,39 ha, z toho 8,23 ha probírek a 34,16 ha prořezávek.

V roce 2012 byl výskyt kůrovce poměrně ojedinělý. Zvýšený výskyt byl opět zaznamenán především v části u rybníka, u Kamenné Horky a ve Vodárně. Stav je celoročně monitorován a provádí se aktivní ochrana formou feromonových lapačů s okamžitou likvidací kůrovcových ohnisek.

Tab. 3.4 Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy

Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy za rok 2012 (vč. DPH)			
	m ³	Výdaje v Kč	Zisky v Kč
Náklady za práce vč. odměny odborného lesního hospodáře	-	392.276,00	-
Zisk z prodeje vytěženého dříví	529,71	-	818.210,00
Samovýroba	128,81	-	57.891,00
Nákup sazenic a materiálu	-	72.555,00	-
Dotace od Pardubického kraje	-	-	0,00
Celkem	658,52	464.831,00	876.101,00
Výsledek hospodaření	-	-	+411.270,00

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Během roku 2012 byla prodejní cena dříví poměrně stabilní, nedocházelo k žádným poklesům, ani nárůstu. Zalesněno bylo celkem 1,01ha, těžby byly prováděny především v místech poměrně silného náletu smrku a proto nebylo třeba větších nákladů na zalesnění.

Rok 2012 lze hodnotit jako rok s kladným hospodářským výsledkem.

3.5. PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ

Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů. Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování, je povinností všech vlastníků.

Zastupitelstvo města Svitavy pravidelně podporuje v rozpočtu města ošetřování významných stromů ve městě, které jsou ve vlastnictví občanů a právnických osob.

Příspěvek je přiznán přednostně na ošetření stromů, jejichž stav je možné charakterizovat jako rizikový. Příspěvek není poskytován na kácení stromů. Jednou z podmínek je, že ošetření musí provést odborná firma, neboť je nutné zajistit celou řadu prací od ošetření ran, odstranění suchých nebo poškozených větví, odlehčení koruny, izolaci vazeb korun apod. Tomu odpovídají i náklady na ošetření stromů, které ve většině případů vlastníci stromů není ochotni nebo nemůžou uhradit.

V rámci tohoto projektu bylo v roce 2012 ošetřeno pět stromů. O poskytnutí příspěvku rozhodla Rada města Svitavy, na základě doporučení ekologické komise. Komise rozhodovala podle kritérií, kterými jsou význam daného stromu z hlediska městské zeleně, stupeň poškození a výše spoluúčasti vlastníka stromu.

Celková částka poskytnutá na ošetření významných stromů dosáhla v loňském roce výše 15.000 Kč. Pro rok 2013 byla na tyto účely v rozpočtu města vyčleněna částka ve výši 40.000,- Kč.

3.6. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany kam patří ochrana místních prvků územních systémů ekologické stability, významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i vyhlásování přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, uložení provedení biologického hodnocení, vedení výpisu z ústředního seznamu ochrany přírody, výkon státního dozoru v ochraně přírody a krajiny, ukládání pokut za přestupky a protiprávní jednání a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

3.6.1. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek.

Celkový počet registrovaných významných krajinných prvků na Svitavsku je 67.

Na území města Svitav se nacházejí tyto registrované významné krajinné prvky:

k.ú. Moravský Lačnov

- louka pod lesem severozápadně od lesa Boří, severně od pramene,
- písky severozápadně od rybníka Rosnička, jihovýchodně od Javornického lesa,

k.ú. Čtyřicet Lánů

- jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů,

k.ú. Svitavy-předměstí

- vlhká louka jižně od Svitavského rybníka.

3.6.2. ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Na území města Svitav se žádné zvláště chráněné území ani přírodní park nenachází.

3.6.3. NATURA 2000

V dubnu roku 2005 byla přijata novela zákona č. 114/1992 Sb. Tato novela vytvořila legislativní předpoklad pro vytvoření evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Na území města Svitavy se žádná evropsky významná lokalita nenachází.

3.6.4. ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezování a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Na území města Svitav se nalézá 11 místních biocenter a 1 biocentrum regionální.

Snahou odboru životního prostředí ve Svitavách je ekologická optimalizace a revitalizace urbanizovaných ploch veřejné zeleně v příměstské části města s cílem dosáhnout takového stavu, v němž plochy člověkem dosud narušených ekosystémů budou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a lokalit. Pro zabezpečení úspěšné realizace příměstské krajiny je nutné systémově napravovat negativní důsledky nepřiměřeně provedených zásahů vhodnou obnovou doprovodných porostů a ochranných pásů.

3.7. PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu se nachází 8 stromů vyhlášených jako „památný strom“.

Na území města Svitav to je buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách

Obvod kmene: 3,9 m

Výška: 24 m

Poznámka: Strom je krásnou dominantní solitérou s pravidelně zavětvenou, zdravou, vitální korunou. Okapová část koruny dosahuje téměř k povrchu půdy.

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Odpady

Milan Mahel, ZŠ nám. Míru

4. ODPADY

4.1. NEPOVOLENÉ SKLÁDKY

Součástí odpadového hospodářství města tvoří vznik a likvidace nepovolených skládek. Jejich likvidace je náročná zejména z finančního hlediska, dále také z hlediska odborného, protože je třeba stanovit druhy odpadů uložených na skládce a zvolit vhodný technologický postup likvidace skládky vzhledem k charakteru skládky, struktuře odpadu a charakteristice území. V průběhu roku 2012 bylo na území města Svitavy zlikvidováno více než 21 nepovolených skládek na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy, na některých místech vznikaly skládky opakovaně. U těchto skládek se nepodařilo zjistit zakladatele skládky, a protože vlastníkem pozemků bylo město, byla likvidace těchto skládek provedena na jeho náklady. Kromě společností LIKO SVITAVY a.s. a společnosti SPORTES se na likvidaci černých skládek podílely v rámci ekologické výchovy i základní školy Sokolovská, Felberova, Riegrova a Lačnov. Jednalo se o úklid černých skládek kolem naučné stezky k pramenům řeky Svitavy a kolem vodárenského lesa a větrolamů v Lačnově a Lánech. Členové Českého rybářského svazu provedli úklid kolem rybníku Rosnička.

Velký objem prací na likvidaci černých skládek prováděla veřejná služba, která pravidelně uklízí odpad v intravilánu města, a to zejména na kontejnerových stáních na tříděný odpad, kde občané odkládají různé druhy odpadů (stavební suť, nebezpečný odpad, velkoobjemový odpad apod.).

V roce 2012 byly na likvidaci nepovolených skládek vynaloženy náklady ve výši 113.008,- Kč. Na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav je pro rok 2013 v rozpočtu města schválena částka ve výši 130.000,- Kč.

4.2. KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTŘÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění v § 17 – povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem – jsou velmi podrobně specifikovány podrobnosti nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou proto uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2012.

Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek zabezpečovala firma LIKO SVITAVY, a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustředován na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo vozy Man s presem, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlištích jsou rozmístěny kontejnery o objemu 1.100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo).

Množství vykoupených a odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2012 je uvedeno v tabulce 4.1.

Tab. 4.1 Množství odebraného, vykoupeného a zneškodněného odpadu v roce 2012 prostřednictvím firmy LIKO SVITAVY a.s. a dalších oprávněných osob (tuny)

druh odpadu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
komunální odpad	4.151,8	4.007,5	3.535,5	3.313,2	3.141,3	2.874,9	2.902,9
papír	548,2	655,1	664,2	439,5	528,1	532,1	633,3
plasty	122,8	154,9	160,3	170,2	165,6	183,5	205,8
sklo	163,7	147,0	186,7	162,5	182,4	157,7	141,6
vytříděné složky celkem: papír, plasty, sklo	834,7	957,0	1 011,2	769,2	846,1	873,3	980,7
Celkové množství odpadu	4.986,5	4.964,5	4.546,7	4.082,4	3.987,4	3.748,2	3.883,6
Podíl vytříděných složek (%)	16,7	19,3	22,3	18,8	21,2	23,3	25,3

Zdroj: LIKO SY a.s.

Tab. 4.2 Další druhy odebíraných odpadů

Další druhy odpadů	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
železné a barevné kovy	4.240,4	4.546,3	3.558,0	2.375,8	2.930,0	2.363,2	1.445,5
zářivky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
kovové a plastové obaly znečištěné škodlivinami	0,42	0,18	0,06	0,21	0,2	1,65	7,42
odpadní oleje	0,18	0,11	0,09	0,04	0	0,67	0,2
elektronika, televizory, pračky, lednice apod.	3,93	2,0	0,0	0,0	0,86	0	0

Zdroj: LIKO SY a.s.

4.3. SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2012

Celkové nakládání s komunálním odpadem upravuje obecně závazná vyhláška města č. 7/2005 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města Svitavy, včetně systému nakládání se stavebním odpadem.

V roce 2012 pokračoval systém platby za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který upravovala vyhláška města č. 5/2011 města Svitavy o místních poplatcích, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu, přičemž byl každý občan, jako producent komunálního odpadu, zpoplatněn stejnou částkou.

Pro rok 2012 činily náklady 588,- Kč na osobu odváděné společnosti LIKO SVITAVY a.s. Po snížení poskytnutím příspěvku na občana 81,5 Kč z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM a 6,5 Kč z prostředků města činil poplatek 500,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na :

- třídění a využívání skla, papíru a plastů
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech

Poplatek na rok 2012 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30.06.2012.

Odbor životního prostředí poskytoval na základě usnesení rady města peněžité dar formou darovací smlouvy na úhradu poplatku na rok 2012 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Příspěvek byl poskytnut pouze plátcům, kteří poplatek uhradili do stanoveného termínu.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.3.

4.3 Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
výše příspěvku v tis. Kč	53,9	63,8	70,2	72,2	73,9	70,1	75,0	83,0

4.4. SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM A.S.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku.

Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytříděných složek (papír, plasty, sklo), to je do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a oprava stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků v porovnání s předchozími roky a jejich využití v roce 2012 jsou uvedeny v tabulkách 4.4 a 4.5.

4.4 Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Získané finanční prostředky [v tis. Kč]	1.451,-	1.711,-	1.675,-	1.903,-	2.013,-	2.396,-	2.306,-	2.190,-

Zdroj: MěÚ SY

4.5 Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2012

Druh výdajů	Částka v Kč
příspěvek – snížení poplatku občanům. (81,5 Kč/osoba) 17.094+4	1.393.487,-
mimořádný svoz plastů a papíru (LIKO)	453.743,-
provoz sběrného dvora - příspěvek	314.568,-
ekologická výchova	52.732,-
mytí kontejnerů na tříděný odpad	27.943,-
Projektová dokumentace a výstavba sběrného místa pro separaci odpadů K-45	376.177,-
Celkem výdaje 2012	2.618.650,-
příspěvek – snížení poplatku občanům. (81,5 Kč/osoba) 17.094+4	1.393.487,-

Zdroj: MěÚ SY

Zbýlé prostředky byly převedeny do roku 2013, kdy budou využity pro stejné účely jako v předcházejících letech.

4.5. SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ

Sběrný dvůr provozuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Hlavním cílem provozování tohoto sběrného dvora je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne. Občané se naučili do sběrného dvora odvážet mimo běžné druhy odpadů hlavně odpad ze zeleně ze zahrad a odevzdávat historická elektrozařízení.

Druhy odebíraných odpadů od občanů na sběrném dvoře

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, vysavače, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holicí strojky elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla),

Veškeré tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou od občanů odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno. V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner. Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel, dveře, zárubně
- kuchyňské linky
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.)
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.)
- asfaltové lepenky, živičné povrchy vozovek a chodníků
- odpadní potrubí apod.

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tab. 4.6 Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod
Úterý	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod
Sobota	8.00 – 12.00 hod

4.6. ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ

Elektroodpad je momentálně nejrychleji rostoucím druhem odpadu. Celosvětově nyní tvoří až pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy téměř tolik jako plastové obaly. Město Svitavy má podepsané smlouvy na zpětný odběr historického elektrozařízení (dále jen „HEZ“) s těmito kolektivními systémy:

ASEKOL s.r.o. Praha pro skupiny:

- 3. zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení
- 4. spotřebitelská zařízení
- 7. hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- 8. lékařské přístroje

ELEKTROWIN a.s. Praha pro skupiny:

- 1. velké domácí spotřebiče
- 2. malé domácí spotřebiče
- 6. elektrické a elektronické nástroje

EKOLAMP s.r.o. Praha

- 5. osvětlovací tělesa

Ve městě Svitavy došlo k výraznému zvýšení odevzdaného množství vyřazených elektrozařízení po otevření zrekonstruovaného sběrného dvora v roce 2008. Podstatně se rozšířila otevírací doba sběrného dvora a celkově se zlepšily služby pro občany města.

Ve sběrném dvoře lze odevzdat zdarma veškeré vyřazené kompletní elektrozařízení (spotřebiče) z domácností. Jedná se zejména o počítače, notebooky, tiskárny, monitory, kopírky, kalkulačky, telefony, faxy atd., televizory, rádiové soupravy, videokamery, audiozesilovače, elek. hudební nástroje, elektrické vláčky a závodní autíčka, videohry, chladničky, mrazničky a jejich kombinace, pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače, žehličky, vrtačky, el. nářadí atd. a o světelné zdroje (zejména zářivky a výbojky) a svítidla.

Před zavedením zpětného odběru elektrozařízení se elektroodpad považoval za nebezpečný odpad a město Svitavy ročně vynakládalo částku cca 40.000,- Kč na jeho odstranění. Při systému zpětného odběru město odevzdává toto HEZ kolektivním systémům zdarma (musí být úplné). Dle

jednotlivých druhů HEZ dostává město od příslušných kolektivních systémů odměny za odevzdané množství. Tyto odměny slouží ke krytí části nákladů provozu sběrného dvora.

Tab. 4.7 Přehled odevzdaného množství zařízení

Druh elektrozařízení	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Chlazení (ledničky, mrazničky)	33,4 tun	41,2 tun	89,2 tun	57,81 tun	47,16 tun	46,70 tun
Pračky, sporáky, drobné el. spotřebiče	0,98 tun	11,4 tun	42,7 tun	25,14 tun	28,24 tun	20,86 tun
Televizory, monitory	1.256 ks	2.038 ks	2.733 ks	2.933 ks	2.908 ks	2 372 ks
Počítače, tiskárny, radia, audio systémy	8,3 tun	10,3 tun	13,5 tun	9,6 tun	11,5 tun	6,5 tun

Zdroj: LIKO Svitavy a.s.

Od roku 2010 je postupně realizováno další zefektivnění systému sběru elektrozařízení. Město Svitavy uzavřelo smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. Praha a ELEKTROWIN a.s. Praha na dodávku jejich zařízení pro zpětný odběr. Od společnosti ASEKOL to byly dva přístřešky na shromažďování elektrozařízení umístěné na sběrném dvoře. Od společnosti ELEKTROWIN a.s. byly umístěny velkoobjemové kontejnery o objemu 60 m³ pro shromažďování domácích spotřebičů. Tyto kontejnery jsou odváženy po naplnění výměnným způsobem za nové prázdné.

4.7. SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI

Město Svitavy ve spolupráci se společností Revenge a.s. Praha, provozovna Boskovice od ledna 2011 zavedlo třídění textilu, oděvů, bot a hraček prostřednictvím speciálních kontejnerů na tento odpad.

Kontejnery bílé barvy o kapacitě cca 2.250 litrů jsou opatřeny popisy, co lze do kontejneru odkládat, a jsou vybaveny vřazovacím otvorem, ze kterého odpad nelze zpět vytáhnout.

Do kontejnerů mohou občané odkládat veškeré oděvy – bavlněné i umělé, veškerý textil - i bytové – záclony, závěsy, ubrusy apod., boty a hračky - plyšové, plastové.

Z takto sesbíraných oděvů a obuvi (jen malé množství) se asi 50% oblečení využívá pro prodej v obchodech s použitým zbožím, dalších cca 35% textilního odpadu se zpracuje pro průmyslové využití (automobilový a stavební průmysl) a zbylých cca 15% je odpad, který se termicky zhodnocuje ve spalovně komunálního odpadu v Brně.

V současné době je ve městě umístěno 6 kontejnerů v lokalitách pro občany obvyklých (u sběrných míst na tříděný odpad) a jeden klecový kontejner na sběrném dvoře na ul. Olomoucká.

Tab. 4.8 Umístění kontejnerů na textilní odpad

Poř. č.	Umístění
1.	sídliště Družba u prodejny Qanto
2.	sídliště Lány - Svitavská ul. u Koloniálu
3.	sídliště Lány - Větrná ul. vedle pošty
4.	ul. U Stadionu před budovou Svitapu
5.	ul. Lázeňská před řadovými patrovými garážemi
6.	ul. Chelčického u č. 2
7.	sběrný dvůr na ul. Olomoucké – klecový kontejner

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Za rok 2012 bylo v těchto kontejnerech vytríděno 57,277 tun, zejména textilu, což činí průměr na měsíc 4,773 tun.

4.8. VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST V ROCE 2012

V roce 2011 realizovalo město Svitavy projekt „Sběrná místa pro separaci odpadů - Svitavy“ s poskytnutím podpory Státním fondem životního prostředí v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady.

V roce 2012 na tento projekt navázala výstavba sběrného místa na ulici U Stadionu v blízkosti parkoviště pro stadion v hodnotě 376.000,- Kč včetně nových kontejnerů na tříděný odpad. Výdaje byly kryty z příjmů města od společnosti EKO-KOM.

4.9. PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2013 A DALŠÍ LÉTA

Město Svitavy podalo v červnu 2011 (výzva č. 27) žádost na SFŽP ČR žádost v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady na projekt Komunitní kompostárna – Svitavy.

Projekt obsahoval výstavbu komunitní kompostárny převážně na parcele č. 2120/27 v k.ú. Moravský Lačnov (průmyslová zóna Paprsek) o kapacitě 1.800 tun biologicky rozložitelných odpadů pro výrobu kompostu. Odpady mohou být přijímány pouze z údržby městské zeleně, městských lesů a luk a od občanů města. Nelze přijímat po dobu udržitelnosti projektu (5 let) biologicky rozložitelné odpady od podnikatelských subjektů, ani jiných obcí a měst. Vyrobený kompost může používán pouze pro rozprostření na plochách veřejné zeleně, nebo předán zdarma občanům města Svitavy – využití na jejich pozemcích.

Typ kompostování jsou jednoduché pásové hromady, které jsou umístěny na zpevněné ploše s asfaltovým povrchem s odtokem dešťových vod do záchytné jímky. Tyto vody pak zároveň slouží ke skrápění kompostu. Biologicky rozložitelný materiál je zpracováván řízeným aerobním procesem kompostování. Při kompostování nebudou používány žádné biopreparáty ani biostimulátory. Dalšími objekty komunitní kompostárny jsou přijímací objekt včetně mostní váhy, hala pro uskladnění mechanizace, oplocení a elektropřípojka.

Kompostování techniku tvoří drtič a homogenizátor biologicky rozložitelných odpadů, traktor s čelním nakladačem a k němu překopávač kompostu, rotační bubnové prosévací zařízení, monitorovací technika, textilie na zakrývání zakládek a kalové čerpadlo s hadicemi na skrápění kompostu.

V roce 2012 byla zpracována dokumentace pro stavební povolení, vydáno stavební povolení a zpracována dokumentace pro výběr zhotovitele dle nového zákona o zadávání veřejných zakázek

V prosinci 2012 byla tato zadávací dokumentace předána na Státní fond životního prostředí k odsouhlasení. V době zpracování ročenky probíhají výběrová řízení na zhotovitele stavebních prací a dodavatele technologického zařízení.

Termín realizace je stanoven od 12/2013 do 06/2014.

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Zvířata kolem nás

Jakub Ducháček, Gymnázium Svitavy

5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS

5.1. PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

Ke konci roku 2012 bylo na odboru financí Městského úřadu ve Svitavách celkem evidováno cca 1.470 psů.

Městský útulek pro nalezené psy se nachází ve Vendolí u pana Zeleného – Zelené Vendolí, Vendolí 42, který spravuje záchranou stanici volně žijících zvířat. Útulek se skládá ze sedmi montovaných kotců. Celkem v roce 2012 bylo v tomto útulku umístěno 30 psů (viz tabulka 5.1).

Vezme-li si někdo psa s bydlištěm ve Svitavách z útulku a přihlásí ho do 15 dnů na odboru financí MěÚ Svitavy, je trvale dle směrnice města Svitavy osvobozen od poplatků. Toto osvobození od poplatků bohužel neplatí pro náhradní majitele z jiných obcí. Ale i přes to je velký zájem o psy z útulku ze strany lidí, bydlících mimo Svitavy.

Tab. 5.1 Psi umístění v roce 2012 v městském útulku pro opuštěné psy

	Počet psů
Umístění psa u náhradního majitele	
- ve Svitavách *)	11
- mimo Svitavy	14
Odevzdání původnímu majiteli	5
Úmrtí	0
Utracení ze zdravotních důvodů	0
Celkem	30

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) od poplatku jsou osvobozeni držitelé, kteří si osvojili psa z městského útulku a mají trvalé bydliště ve Svitavách

Součástí problematiky psů je i znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy. Tuto situaci se snažíme alespoň z části řešit instalací odpadkových košů se zásobníkem papírových sáčků. Zatím je umístěno ve Svitavách 57 košů. Koše jsou rozmístěny především na základě žádostí občanů města, kteří svoje návrhy mohou podat na MěÚ u odboru ŽP. Koše jsou vyváženy a zároveň doplňovány papírovými sáčky 2x týdně společností SPORTEŠ. Část nově nakoupených košů musí být bohužel každoročně použita na obnovu těch, které byly poškozeny či zcela zničeny vandaly. Na MěÚ Svitavy jsou pak občanům při placení poplatku za psa bezplatně vydávány mikrotenové sáčky na psí exkrementy. Tyto sáčky si mohou chovatelé zdarma vyzvednout i v průběhu roku.

5.2. PÉČE O ZVÍŘATA V ZÁCHRANNÉ STANICI ZELENÉ VENDOLÍ V ROCE 2012

Rok 2012 byl velmi rušný z pohledu návštěvnosti. Počet dětí ze škol a školek od dubna činil přibližně tři a půl tisíce. Stanice měla otevřeno pro veřejnost od dubna do listopadu každý čtvrtek a neděli od 14 do 17 hodin. Lidé tuto možnost hojně využívali, odhadem stanici navštívilo tři tisíce návštěvníků. Několikrát zde natáčela aktuality TV Nova a kabelová televize. Stanice pravidelně přispívá do Českého rozhlasu Pardubice a spolupracuje také s regionálními novinami Svitavským deníkem.

V roce 2012 se podařilo získat prostředky a vybudovat ubytovací zázemí v podkroví ekocentra. Po dobu čtrnácti dnů pobývali v záchranné stanici na praxi studenti střední veterinární školy a integrované zemědělské školy z Lanškrouna.

Také se zapojila do burzy filantropie, kterou vyhlásila Koalice nevládek Pardubice. Díky ní se podařilo získat od donátorů část peněz na modernizaci ošetřovny pro zvířata.

Stanice se zapojila do akce infocentrum ČSOP. Cílem projektu je vytvořit síť informačních a vzdělávacích center pro širokou veřejnost. Poskytuje poradenskou činnost v oblastech ochrana krajiny a péče o handicapované živočichy. Při záchranné stanici pracuje také ekocentrum, které je akreditované jako výukové, poradenské a osvětové.

V loňském roce bylo ošetřeno přibližně 500 volně žijících zvířat, která potřebovala péči. Nejčastěji lidé nosí mláďata ptáků a savců. Do stanice jsou přijímáni drobní pěvci, dravci denní i noční, bylo ošetřeno několik čápů, labutí, častá jsou i mláďata zajíců, srnčí zvěře a šelem. Byla zde odchována řada ohrožených živočišných druhů. Bohužel, všechna vyléčená zvířata se nemohou vrátit zpět do přírody. Některým zůstávají trvalé handicapy, se kterými by ve svém přirozeném prostředí nepřežila, jiná se léčením fixují na člověka. Všechna tato zvířata byla umístěna do ekocentra, kde je o ně trvale pečováno. Jsou umístěna ve voliérách v ekologickém okruhu. Ve volné přírodě by nepřežila.

V mnoha případech se na handicapech zvířat podepsali samotní lidé. Zvířata stále doplácí na lidskou bezohlednost. Za dlouhá léta bylo zaznamenáno nejvíce úrazů způsobených elektrickým proudem. Z devadesáti procent se podílí právě na poranění dravců. Mezi pacienty stanice byli např. žluna zelená, ledňáček říční, vydra říční, ostříž lesní, různé druhy netopýrů, plšák lískový a mnozí další, v jarních měsících také mláďata pěvců, zajíčků a srnčat.

Naučný okruh navazuje na záchrannou stanici, neodmyslitelně k ní patří. Zde se se zvířaty seznamuje veřejnost, především děti ze základních a mateřských škol. Učí se je poznávat a seznamují se s tím, jakým způsobem se do stanice dostala, jak byla léčena, i to proč se nemohou vrátit zpět do přírody. Na praxi do stanice jezdí studenti ze středních a vysokých škol, aby zde získali odborné znalosti v oboru zoologie, ochrany přírody a ekologie a nabyté odborné vědomosti dále využívají při studiu.

Za dvacet sedm let provozu stanice bylo zachráněno víc jak deset tisíc živočichů a poskytnuto vzdělání více jak sto dvaceti tisícům dětí a mládeže.

5.3. VÝSKYT ZAJÍMAVÝCH PTAČÍCH DRUHŮ SVITAVSKA V ROCE 2012

Skoro už dvacítka sezón aktivního pozorování ptáků v regionu by měla zaručovat velmi dobré poznání hnízdících i protahujících ptáků, zejména pokud se mu věnuje téměř desítky příznivců, byť

jen v rámci svého volného času. Tato „disciplína“ však v sobě skrývá něco, co nás do terénu i za často nepříznivých podmínek stále táhne bez ohledu na počet sezón. Překvapit nás totiž mohou ptáci každý den a v každé roční době. A to se nám stalo na Svitavsku i v roce 2012, který můžeme hodnotit jako mimořádně ornitologicky zajímavý.

Zimní výskyt čírky obecné sice není na našem území výjimečný, ale stane se jen jednou za pár let, kdy mírná zima dovolí obsadit nepočetnému vodnímu ptactvu jezírko v parku J. Palacha ve Svitavách, kde jsme se s čírkou setkali mimořádně několikrát během měsíce ledna. Přelétávala patrně z Horního rybníka, kde byla také opakovaně spatřena. Další nevšední zimování jsme zaznamenali u potápky malé, která hledala potravu na nezamrzlé řece Svitavě v centru Svitav. Neobvykle početná (až 650 ptáků) byla hejna konopek obecných, která se po celou zimu pohybovala v polích severně od svitavských rybníků. Konec zimního období nám zpestřily křivky obecné. V parku J. Palacha byl pozorován pár při stavbě hnízda na větvích jednoho z jehličnatých stromů. Za nejmimořádnější zimní pozorování ale považuji výskyt lindušky horské v přítoku vypuštěného Dolního rybníka, na kterém jsme v tento čas mohli k našemu překvapení spatřit i konipase bílého.

Netrpělivé vyhlížení jarního průtahu vrubozobých na rozmrzlých hladinách svitavských rybníků přineslo hned několik překvapení. Poměrně početné hejno (asi 360 jedinců) hus běločelých se v březnu vracelo přes rybníky do severských hnízdišť, stejně jako tři morčáci malí na Dolním rybníku, kteří zde byli zaznamenáni v posledních desítkách let vůbec poprvé. Na stejném rybníku nám také v této době udělalo radost asi třicetihlavé hejno hvízdáků euroasijských nebo sedm hoholů severních a lov ryb dravého orlovice říčního. Mezi největší překvapení však patří dubnové pozorování čtyř kosů horských v pobřeží rybníka Dolní, které se podařilo L. Novákovi i zdokumentovat. Jde zároveň o teprve druhé doložené pozorování tohoto druhu na celém Svitavsku. V konci jara se na těchto rybnících vyskytli ze vzácnějších druhů ještě i zrzohlávka rudozobá a polák malý.

Na rybnících u Opatova byl pozorován při zastávce na jarním tahu jeřáb popelavý na rybníku Hvězda, jespáci malí, břehouš černoocasý nebo téměř třicítka jespáků bojovných. Na hladině jsme zde zastihli například dvě potápky rudokrké nebo tři zrzohlávky rudozobé, a nad hladinou pak hejno racků malých, rybáka bahenního či majestátného rybáka velkozobého. I zde se delší čas vyskytoval orlovec říční.

V polích a loukách se každoročně těšíme na protahující hejna čejek a kulíků. Tentokrát se nám podařilo zastihnout několik kulíků zlatých a přibližně 120 čejek chocholatých u Hradce nad Svitavou.

V dubnu a květnu travíme tradičně více času u Lánského rybníka ve Svitavách, kde se díky jarnímu slovení obsádky ryb vytváří pro některé ptáky ideální podmínky, byť na nevelké ploše. Na konci dubna se nám dokonce v jeden den postarali o velké překvapení kolpík bílý a dvojice tenkozobců opačných. V jejich případě šlo o vůbec první pozorování těchto u nás vzácných druhů ptáků na Svitavsku. V průběhu jara se zde dalo zastihnout až jedenáct kulíků říčních, devět vodoušů kropenatých, patnáct vodoušů bahenních, pět vodoušů šedých, osm vodoušů tmavých, tři vodouše rudonohé, osm jespáků bojovných, slučku malou, při přeletu tři břehouše černoocasé a racka černohlavého nebo racka žlutohého. Na bahnitém dně rybníka jsme pak zastihli i konipase lučního, lindušku horskou a stále vzácného konipase citrónového. V okolí rybníka jsme byli svědky tokání bekasiny otavní, pohybu strnada zahradního na poli a slavíka modráčka v rákosinách.

V době hnízdění máme dlouhodobě radost ze zjištění moudivláček lužních, rákosníků velkých, rákosníků proužkovaných, cvrčilek slavíkových u našich rybníků, v zemědělské krajině pak z bramborníčků černohavých, bramborníčků hnědých, ťuhýků obecných nebo strnada lučních.

Od poloviny léta jsme byli svědky počátku průtahu a potulek dravých ptáků. Zatímco setkání s motáky lužními nebo luňáky hnědými patří už mezi obligátní, pozorování dvou mladých poštolek

rudonohých na polích jižně od Svitav se podařilo na Svitavsku teprve podruhé. Opatovské rybníky navštívil v této době na několik dní znovu kolpík bílý.

Na začátku podzimního období jsme v Opatově viděli rybáka bahenního. Nad opatovskými rybníky se dala pozorovat při podzimním průtahu na jih velká hejna hus. Stále nízkého stavu vody na rybníku Hvězda využili například jespáci obecní nebo kulík písečný. V konci října pobýval několik dní v rákosinách Dolního svitavského rybníka bukač velký a na sousedním Horním rybníku v přelomu listopadu a prosince zase týden lovila potáplice severní. Několikrát jsme se mohli ve Svitavách netradičně setkat i se strakapoudem prostředním. U rybníků, v městské zeleni nebo u krmítka vydržel až do konce ornitologicky velmi zdařilého roku.

Další autoři ornitologických pozorování v oblasti Svitavska: Miroslav Beran, Milan Janoušek, Filip Jetmar, Jiří Mach, Luboš Novák, Jiří Pěnička, Marián Polák, Jakub Vrána a Petr Zobač

„Ekoznámka 2013“ – 2. místo bez rozdílu kategorie

Zuzana Matrasová, Gymnázium Svitavy

6. DODATKY

6.1. ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako obecního úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává stavební povolení k vodním dílům
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhlašuje ochranná pásma, vyhlašuje zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 247/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby na svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje kanalizační řady

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 76

(1) Obecní úřady

- a) s výjimkou území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbou podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2,
- b) s výjimkou území národních parků a jejich ochranných pásem vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách podle § 63 odst. 1 ve svém správním obvodu.

(2) Pověřené obecní úřady, s výjimkou území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem,

- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků podle § 4 odst. 2, pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality, a registrují významné krajinné prvky podle § 6 odst. 1,
- b) sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu podle § 39 a 45 odst. 2; projednávají záměry na vyhlášení památných stromů podle § 55 odst. 1, vydávají rozhodnutí

o vyhlášení památných stromů podle § 46 odst. 1, vymezení jejich ochranných pásem podle § 46 odst. 3 a zrušení ochrany památných stromů podle § 46 odst. 4; předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu podle § 47 odst. 1,

c) vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle § 46 odst. 2, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle § 46 odst. 3, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle § 56 odst. 1 a uzavírají dohody podle § 56 odst. 5, jde-li o památné stromy,

d) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí podle § 63 odst. 1.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 77

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma,

a) vydávají závazná stanoviska k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se nejedná o registrovaný významný krajinný prvek podle § 6 odst. 1 a pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality,

b) vydávají závazná stanoviska k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a lesních melioračních systémů podle § 4 odst. 3,

c) vydávají opatření obecné povahy, pokud jde o blíže neurčený okruh osob, nebo rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti podle § 5 odst. 1, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

d) rozhodují o zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

e) vydávají povolení k rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů a k rozšiřování kříženců do krajiny podle § 5 odst. 4 a 5,

f) rozhodují o stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1,

g) ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin podle § 7 odst. 2,

h) přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4,

i) požadují údaje o paleontologických nálezech a žádají o umožnění přístupu k paleontologickým nálezům podle § 11,

j) vydávají souhlasy k umístování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2,

k) rozhodují o vyhlášení přechodně chráněné plochy podle § 13 odst. 1,

l) mohou vyzvat k prokázání zákonného původu zvláště chráněných rostlin, zvláště chráněných živočichů, ptáků nebo rostlin či živočichů chráněných podle mezinárodních úmluv podle § 54 odst. 1 a vyzvat k prokázání totožnosti podle § 54 odst. 2,

m) v případě ptáků chráněných podle § 5a vydávají osvědčení podle § 54 odst. 4 až 11 o tom, že se jedná o živočicha odchovaného v lidské péči, vedou evidenci vydaných osvědčení podle § 54 odst. 4 až 10, ověřují původ a vydávají rozhodnutí, kterým se stanoví výše nákladů v případě potvrzení nezákonného původu živočicha odchovaného v lidské péči podle § 54 odst. 10,

n) v rozsahu své působnosti ukládají podmínky pro výkon činnosti, které by mohly způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody nebo takové činnosti zakazují podle § 66,

o) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny podle § 85 odst. 1,

p) rozhodují o možnostech a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1, ukládají provedení přiměřených náhradních opatření podle § 86 odst. 2 a ukládají pokuty za přestupky podle § 87 a za správní delikty podle § 88,

q) uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům z hlediska své přenesené působnosti a dále z hlediska přenesené působnosti obecních úřadů a pověřených obecních úřadů,

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability podle § 4 odst. 1 mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a ochranných pásem národních parků.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma anebo o vojenské újezdy, vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody. (Např. povolují odlov geograficky nepůvodních živočichů, sledují stav ptačích oblastí, evropsky významných druhů a jednotlivých typů evropských stanovišť, zejména evropsky významných lokalit, poskytují informace občanským sdružením, spolupracují s obcemi, poskytují jim požadované podklady, informace a potřebná vysvětlení k zásahům do přírody i způsobům jejich ochrany, zejména pokud takové zásahy mohou nepříznivě ovlivnit prostředí v obci nebo omezit výkon práv jejich obyvatel, vedou přehled informací, zjišťují údaje o stavu a vývoji přírodního prostředí, spolupracují s odborně kvalifikovanými osobami).

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb. § 10

(1) Místně příslušný orgán ochrany přírody po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepíše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 14

Pověřené obecní úřady:

- a) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- b) ukládají podle § 3 odst. 3 odstranění závad zjištěných při dozorové a kontrolní činnosti,
- c) vydávají podle § 11 odst. 2 rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a povolují podle § 12 odst. 1 odklad lhůty k úhradě těchto odvodů.
- d) ukládají podle § 20 pokuty.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 15

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností:

- a) udělují podle § 2 odst. 2 souhlas ke změně louky nebo pastviny na ornou půdu,
- b) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře nad 1 ha,
- c) rozhodují podle § 3 odst. 3 o tom, že pozemek kontaminovaný škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí nesmí být používán pro výrobu potravin,
- d) uplatňují podle § 5 odst. 2 stanovisko k regulačním plánům a k návrhům vymezení zastavěného území; stanovisko k regulačnímu plánu musí splňovat náležitosti souhlasu k územnímu rozhodnutí,
- e) udělují podle § 7 odst. 3 souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- f) udělují podle § 9 odst. 6 souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda a půda dočasně neobdělávaná (§ 1 odst. 2) o výměře do 1 ha; přitom stanoví podmínky k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, schvalují plán rekultivace, popřípadě stanoví zvláštní režim jeho provádění a vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
- g) usměrňují a sjednocují výkon státní správy na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, který zajišťují pověřené obecní úřady na území svého správního obvodu, dozírají, jak tyto orgány ochrany zemědělského půdního fondu plní své úkoly, provádějí kontrolní činnost a dávají jim podněty k tomu, aby uplatnily ve své působnosti opatření k odstranění zjištěných závad,
- h) rozhodují podle § 1 odst. 4 v pochybnostech o tom, že jde o součásti zemědělského půdního fondu,

- i) vykonávají státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán státní správy,
- j) udělují souhlas podle § 3 odst. 6 k použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků a vedou evidenci jejich použití na pozemcích ve svém správním obvodu.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 11

3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává závazné stanovisko k územnímu a stavebnímu řízení a k řízení o vydání kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u stacionárních zdrojů neuvedených v příloze č. 2 k zákonu.

(4) Obecní úřad může vydat své vyjádření k řízení podle odstavce závazné stanovisko k umístění stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2, a to do 15 dnů ode dne doručení podkladů ve věci, pokud se s krajským úřadem nedohodne jinak.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 14

(2) Obec ve vyhlášce vymezí území nízkoemisní zóny a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny. Obec může dále vyhláškou stanovit, že se omezení vjezdu do nízkoemisní zóny nevztahuje na osoby s trvalým pobytem na území nízkoemisní zóny. Pro případy vzniku smogové situace podle § 10 odst. 1 může obec stanovit zvláštní podmínky provozu nízkoemisní zóny, zejména zpřísnit emisní kategorie vozidel, která mohou vjíždět do nízkoemisní zóny po dobu trvání smogové situace. Na průjezdním úseku dálnice nebo silnice lze nízkoemisní zónu stanovit pouze v případě, že na území obce mimo nízkoemisní zónu anebo mimo zastavěné území těžce nebo sousední obce existuje jiná dálnice nebo silnice stejné nebo vyšší třídy, po které je možné zajistit obdobné dopravní spojení.

(6) Obecní úřad může dále na základě žádosti povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku z důvodu

- a) nemoci, bezmoci nebo jiného postižení osoby, která nesplňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,
- b) pracovní doby žadatele o výjimku neumožňující přepravovat se hromadnou dopravou, nebo
- c) zásadního významu pro podnikání, kde by omezení provozu v nízkoemisní zóně mohlo výrazně ohrozit nebo znemožnit podnikání.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 16

(5) Obec může vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu. Při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 24

Projednává přestupky podle zákona o ochraně ovzduší.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 79

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) podává návrh ministerstvu na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů podle § 5 odst. 2,
- b) uděluje souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady podle § 16 odst. 3, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. i); udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- c) uděluje souhlas k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů podle § 16 odst. 2, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. j), udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- d) vede a zpracovává evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, autovraků a způsobů jejich zpracování, zařízení k nakládání s odpady, zařízení uvedených v § 14 odst. 2, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů a sběrových míst odpadů a skladů odpadů,

dopraců odpadů jím vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona a na požádání podává informace žadatelům o sídle zařízení vhodných k odstranění nebo využití jimi vyprodukovaného odpadu

- e) kontroluje, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
- f) hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby,
- g) ukládá provozovateli zařízení k odstraňování odpadů v mimořádných případech, je-li to nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, a pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost odstranit odpad. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal; náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uhradit osoba, která je za tento odpad odpovědná podle tohoto zákona,
- h) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení stanovených povinností podle § 66 odst. 5; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- i) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce nemá zajištěno využití nebo odstranění odpadů a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí,
- j) uplatňuje stanovisko k územním plánům a regulačním plánům,
- k) zajišťuje bezpečné uskladnění odpadu podle § 58 odst. 3,

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o udělení souhlasu, který spadá do jeho kompetence podle odstavce 1 písm. b), v případě, že osoba, které byl souhlas udělen, opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je souhlas vázán.

(3) Pokud tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je provozována činnost nebo se nachází věc, které se rozhodnutí týká.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dává vyjádření zejména

- a) ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů,
- b) v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady,
- c) k připravovaným změnám výrobního procesu nebo výroby, které mají vliv na nakládání s odpady,
- d) k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého,
- e) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 80

(1) Obecní úřad a újezdní úřad

- a) kontroluje, zda právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem,
- b) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinností podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,

- c) ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- d) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem,
- e) kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb., § 48

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují o

- a) pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa,
- b) prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa,
- c) dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha,
- d) odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí,
- f) dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- g) povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese,
- h) stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- i) uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené,
- j) uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- k) výjimkách ze zákazu provádět mýtní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let,
- l) podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích
- m) udělení nebo odnětí licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře,
- n) pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře,
- o) ukládání pokut (hlava devátá),
- p) uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- r) nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí, pokud nepřesahují jejich správní obvod.

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) vedou evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu,
- b) uplatňují stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
- c) vydávají souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa,
- d) zajišťují zpracování osnovy,
- e) povolují výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče,
- f) povolují výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur,
- g) soustřeďují údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupují je pověřené organizační složce státu,
- h) vykonávají dozor nad dodržováním tohoto zákona, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

- § 5 souhlas k zavádění dalších druhů zvěře do honiteb a vypouštění zvěře do honiteb
- § 9 rozhoduje o umístění slaniska, napajedel nebo zařízení ke krmení
rozhoduje o zákazu vstupu do honitby
spolupracuje při povolování hromadných akcí v přírodě
- § 11 rozhoduje o krmení zvěře na náklad uživatele honitby
- § 12 ustanovuje a odvolává mysliveckou stráž
- § 18 rozhoduje o uznání honitby
- § 20 provádí registraci honebních společenstev (vede rejstřík)
- § 31 rozhoduje o změně nebo zániku honitby
- § 33 rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby
- § 34 vede evidenci honiteb
- § 35 ustanovuje a odvolává mysliveckého hospodáře
- § 36 kontroluje plnění zaslaných a změněných plánů mysliveckého hospodaření
- § 37 vydává rozhodnutí o změně plánu
- § 39 povoluje, popř. ukládá úpravu stavu zvěře
- § 40 povoluje lov mimo dobo lovů
- § 41 povoluje lov na nehonebních pozemcích
- § 47 vydává lovecké lístky
- § 63 a § 64 ukládá pokuty za přestupky a správní delikty

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

- § 14 vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti
- § 19 orgány vykonávající státní správu rybářství podle tohoto zákona jsou obecní úřad s rozšířenou působností
- § 20-1 ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž
- § 20-2 vydává a odebírá rybářské lístky
- § 20-3 projednává přestupky a správní delikty

Podle zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb.

§ 24 Obce

- (1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.
- (2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.
- (3) Obec povoluje pořádání veřejného vystoupení. Toto povolení lze vydat jen na základě toho, že pořadatel předložil schválený řád ochrany zvířat při veřejném vystoupení.

§ 24a Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) rozhodují o zvláštním opatření, kdy na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím
  - nařídit a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,
  - nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,
  - nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad.
- b) Plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat.

Je povinen projednat všechny podněty k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám na úseku ochrany zvířat

6.2. **EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY**

Ekologická komise vykonávala v roce 2012 činnost především na úseku městské zeleně, kdy je činnost komise zaměřena na spolupráci s Technickými službami města Svitav - nově SPORTEŠ Svitavy s.r.o., pro které vykonává funkci poradní v otázkách údržby, závažnějších zásahů při rekonstrukci zeleně, zakládání nových výsadby i přípravě plánu údržby na daný kalendářní rok. Ve spolupráci s odborem životního prostředí se pak komise vyjadřuje k záměrům zásahů do veřejné zeleně (rozsah údržby stromů a keřů, zakládání nových výsadby apod.), posuzuje žádosti o kácení dřevin na pozemcích v majetku města a vydává svá doporučení.

Komise se rovněž seznamuje se stavem na úseku ochrany přírody (stav zeleně a významných krajinných prvků), odpadů (čistota města, skládky odpadů), ovzduší (stav koncentrace znečištění, zdroje znečišťování, doprava) a vodního hospodářství (protipovodňová opatření, čistota vody).

Od prosince 2010 pracovala komise v novém složení na základě jmenování rady města ze dne 29.11.2010:

- předseda - MVDr. Lubomír Horák
- členové - Mgr. Magda Sodomková, Ing. Julius Štaud, Ing. Pavel Lustyk, pan Miroslav Lacman, Ing. Jan Mach, Ing. Pavel Černý, pan Karel Kilian, RNDr. Leoš Štefka, Ing. Marek Antoš a Ing. Renata Karlíková (zároveň zapisovatelka)

Na žádost člena komise pana Miroslava Lacmana bylo ukončeno jeho členství v ekologické komisi a radou města byla s účinností od 27.07.2011 nově jmenována paní Radka Lacmanová.

Jednání komise se zároveň zúčastňovala paní Hana Gregorová za odbor životního prostředí, dále Mgr. Jiří Mach za ZO ČSOP „Rybák Svitavy“, pan Radim Klíč za SPORTEŠ Svitavy s.r.o. a pan místostarosta JUDr. Miloš Vízdal. V roce 2012 se komise sešla na 10 pracovních jednáních.

6.3. **ZELENÁ INFORMACÍM**

V konferenčním sále ústřední budovy ČSOB v Praze–Radlicích se 06.12.2012 uskutečnilo vyhlášení druhého ročníku soutěže Zelená informacím o nejzdařilejší prezentaci v oblasti životního prostředí na oficiálních internetových stránkách měst. Soutěž pořádá občanské sdružení TIMUR ve spolupráci a za podpory Ministerstva životního prostředí České republiky, Svazu měst a obcí ČR, Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy a společnosti SGS Czech Republic. Tato akce se letos uskutečnila v rámci konference u příležitosti 10 let působení sdružení TIMUR v České republice.

Odborná porota vybírala mezi 271 městy s počtem obyvatel vyšším než 5.000 webové prezentace, které nejlépe splňovaly kritéria přehlednosti, úpravy, přístupnosti aj.

Město Svitavy se v této konkurenci umístilo na 10. místě a obdrželo ocenění za umístění mezi prvními patnácti městy ČR.

6.4. **VEŘEJNÉ ZDRAVÍ**

Veřejným zdravím se podle zákona míní zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, který je významně ovlivňován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

V ochraně veřejného zdraví má základní působnost hygienická služba. V roce 2003 došlo k její reorganizaci, kdy zanikly dřívější okresní hygienické stanice (OHS). Úlohu úředního orgánu ochrany veřejného zdraví nyní plní krajské hygienické stanice (KHS) a jejich územní pracoviště.

K plnění expertizních služeb a programů podpory zdraví byly ve všech krajích zřízeny zdravotní ústavy (ZÚ) se svými pobočkami. ZÚ procházejí již několik let reorganizací s radikální redukcí počtu zaměstnanců i pracovišť, což vedlo k zániku centra prevence a posléze hygienických laboratoří i ve Svitavách. Snad již konečným stavem je nynější existence pouze dvou ZÚ, a sice se sídlem v Ostravě a v Ústí nad Labem. Pro KHS Pardubického kraje včetně územního pracoviště Svitavy zajišťuje expertizní služby ZÚ se sídlem nad Labem s nejbližší laboratoří v Hradci Králové.

Legislativně je náplň činnosti hygienické služby stanovena zákonem č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho prováděcími předpisy.

Územní pracoviště KHS ve Svitavách se koncem roku 2008 přemístilo z budovy bývalého okresního úřadu na ul. Milady Horákové zpět do budovy bývalé OHS na Polní ulici, která se uvolnila po uzavření laboratoře ZÚ.

Dále je uveden stručný přehled několika vybraných oblastí činnosti svitavského územního pracoviště Krajské hygienické stanice Pardubického kraje, které se dotýkají ochrany veřejného zdraví ve městě Svitavy.

6.4.1. OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI

V roce 2012 nedošlo ke změně při hodnocení epidemiologické situace ve výskytu infekčních onemocnění. Nadále evidujeme srovnatelné počty onemocnění jako v předchozích letech.

Postupný nárůst akutních respiračních onemocnění (ARI) a chřipky byl zaznamenán počátkem roku. Nemocnost na ARI se od 1. kalendářního týdne do 10. týdne velmi diskrétně zvyšovala, epidemického prahu (1700 případů /100 000 obyvatel) však nebylo zdaleka dosaženo. Nejvyšší celková nemocnost v 10. týdnu 1221 případů /100 000 obyvatel byla pro toto období netypická. Největší specifická nemocnost byla dle očekávání zaznamenána ve věkových skupinách 0-5 letých, 6-14 letých a 15-24 letých, další věkové kategorie výrazně zasaženy nebyly. Od 10. týdne již došlo k ústupu respiračních nákaz a příznivá situace zůstala již v průběhu celého roku.

Jako každoročně se v průběhu roku objevily plané neštovice. Ve Svitavách bylo evidováno 102 případů planých neštovic zejména mezi předškolními a školními dětmi (2011- 215, 2010 - 29, 2009 - 222). Je zřejmé kolísání v důsledku dorůstání vnímavé populace.

Zaznamenali jsme ojedinělé případy infekční mononukleózy (2012- 4, 2011- 2, 2010- 1), další sledovaná nemoc pertuse (černý kašel) v roce 2012 nebyla ve Svitavách diagnostikována (2011-0, 2010- 8).

V Pardubickém kraji od května roku 2011 do června 2012 došlo k epidemickému šíření příušnic-parotitidy (zejména postižené byly okresy CR a PA), i v našem okrese jsme zaznamenali zvýšený výskyt. Ve Svitavách vykazujeme 7 onemocnění parotitidou (2011- 4, 2010-0).

Na straně druhé byl zaznamenán pokles onemocnění šířící se alimentární cestou, zejména u salmonelózy – evidujeme 9 případů (2011-4, 2010-38). K výraznému snížení nemocnosti salmonelou přispěla veterinární opatření v chovech drůbeže.

Výskyt kampylobakterií, která je spojena s konzumací drůbežního masa a stále rostoucí oblibou grilování, byl zaznamenán v 14 případech (2011 -15, 2010 -20).

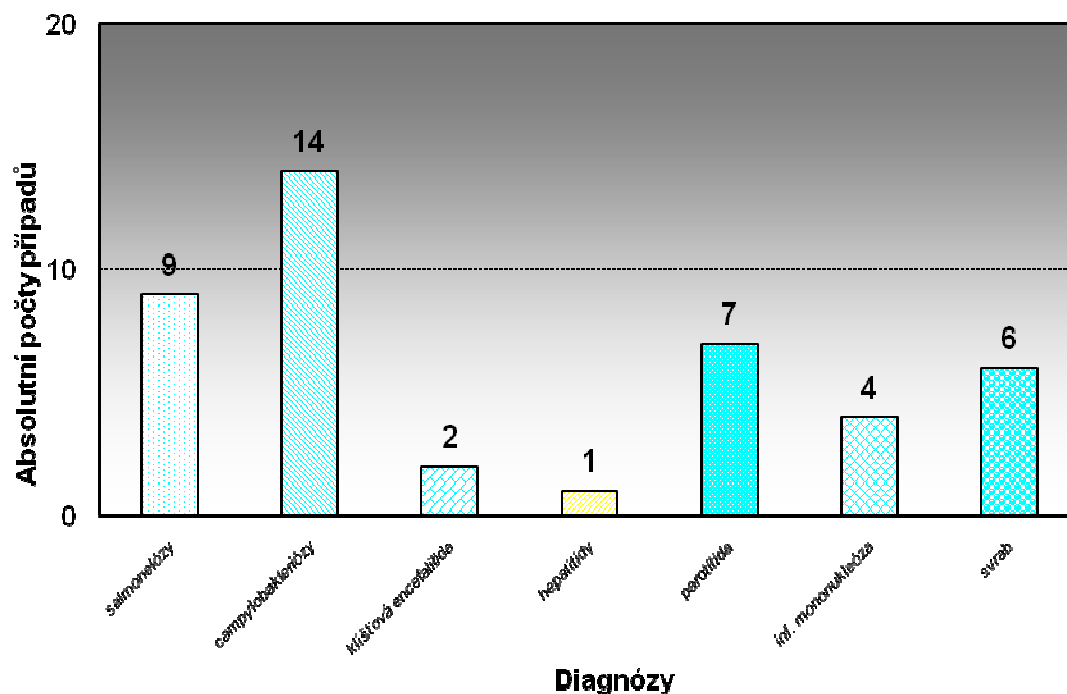
Nebyla zaznamenána virová hepatitida A, která se šíří alimentární cestou či jako nemoc špinavých rukou. Jediná vykazovaná hepatitida souvisí s abusem drog.

Z nákaz přenášených pomocí vektorů je pozornost věnována zejména lymfské borelióze (2012 -2, 2011-0, 2010-6) a klíšťové encefalitidě. V roce 2012 byla klíšťová encefalitida ve Svitavách

diagnostikována ve dvou případech (2009-1, 2010-0,2011-1), k nákaze však zřejmě došlo mimo náš okres.

Přehled některých vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách v roce 2012 přináší graf č. 6.4.

Graf 6.4 Vybraná infekční onemocnění ve Svitavách

Zdroj: KHS Pardubického kraje, územní pracoviště Svitavy

6.4.2. KVALITA PITNÉ VODY

Zdravotní nezávadnost a kvalita pitné vody ze skupinového vodovodu Svitavy podléhá průběžné kontrole provozovatelem vodovodu, který je povinně předává do celostátního elektronického systému, provozovaného hygienickou službou. Mimo to má provozovatel vodovodu povinnost zajistit, aby odběratelům dodávané pitné vody byly k dispozici aktuální informace o jakosti dodávané pitné vody.

V roce 2012 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Skupinový vodovod Svitavy čerpá vodu z podzemních zdrojů. Jedná se o kvalitní pitnou vodu. Vlivem posilujících vrtů čerpajících vodu z nižší spodnoturonské zvodně se udržuje nižší obsah dusičnanů, který se v kontrolních rozborech v loňském roce pohyboval podle momentálního poměru čerpání vody z různých zdrojů v rozmezí 4 – 41 mg/l s průměrnou hodnotou 28 mg/l z 27 vyšetřených vzorků vody (limit je 50 mg/l). Dusičnany se v současné době již nepřisuzuje takový zdravotní význam jako dříve a jsou spíše celkovým ukazatelem antropogenního ovlivnění vody. Vědecký výzkum staví z hlediska zdravotního rizika z pitné vody do popředí jiné ukazatele, jako jsou vedlejší produkty dezinfekce vody a některé kovy s potenciálním negativním vlivem na vývoj nervového systému a intelektu u dětí, jako je olovo a pravděpodobně i mangan. I z tohoto hlediska je svitavská voda velmi kvalitní a tyto ukazatel v kontrolních rozborech nepřekračují mez stanovitelnosti. Olovo ovšem může představovat problém ve starších budovách s původními olověnými rozvody vody, které se budovaly před rokem 1945. U těchto budov by si měl majitel u některé laboratoře nechat ověřit koncentraci olova v ranní neodtočené vodě.

Z hlediska prevence kardiovaskulárních onemocnění se za významný ukazatel považuje tvrdost pitné vody, tedy obsah vápníku a hořčíku. Průměrná hodnota svitavské vody 2,6 mmol/l je v rozmezí, které se považuje za optimální.

6.4.3. KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ

Povinné provozní kontrole podléhá i zdravotní nezávadnost a kvalita vody používané obyvateli města ke koupání. V provozu krytého bazénu a venkovního letního koupaliště se v roce 2012 z hlediska kvality a zdravotní nezávadnosti vody nevyskytly problémy.

V letní sezóně KHS pravidelně sleduje kvalitu vody v rybníku Rosnička, zařazeného do celostátního seznamu vodních ploch, využívaných veřejností ke koupání. V posledních letech voda kromě obvyklého zabarvení, zákalu a zvýšeného oživení neškodným fytoplanktonem nevykazovala větší závady a byla hodnocena obvyklým stupněm 3, tedy jako zhoršená jakost vody s mírně zvýšenou pravděpodobností vzniku zdravotních problémů a doporučením se osprchovat po koupání (toto hodnocení sice může některé obyvatele odrazovat, ale je třeba si uvědomit, že zcela bezrizikové není koupání ani v upravené a chlorované vodě umělých bazénů a koupališť).

V loňské sezóně se však kvalita vody zhoršila a z důvodu pomnožení sinic bylo nutné ve druhé polovině sezóny omezit a posléze zakázat koupání.

Aktuální informace o kvalitě vody na Rosničce během letní sezóny budou opět k dispozici na internetových stránkách KHS Pardubického kraje: www.khspce.cz a základní informace budou umístěny i na informační tabuli přímo u Rosničky.

6.4.4. OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM

Mezi faktory životního prostředí, které často znepríjemňují život lidem ve městech, patří hluk. Pro hlukovou zátěž v místech pobytu lidí jsou stanovené závazné hygienické limity, které v případě hluku ze stacionárních zdrojů (průmysl, ventilace objektů, hudební produkce) vycházejí z obtěžujícího účinku hluku u průměrně citlivých jedinců. Lidé s vyšší citlivostí na hluk tedy mohou být obtěžováni i hlukem podlimitním. Vyšší jsou limity pro hluk z dopravy, které jsou v podstatě vyjádřením kompromisu mezi snahou o ochranu zdraví a realitou života a i při jejich dodržení nelze zdravotní riziko při dlouhodobé expozici vyloučit.

KHS v roce 2012 neřešila ve Svitavách významnější stížnosti na hluk ze stacionárních zdrojů. Velkým problémem je však ve Svitavách dopravní hluk, kde jde hlavně o průtah silnice I/43. Reálným řešením je zde až vybudování obchvatu, který je projekčně připraven v úrovni územního rozhodnutí s původně předpokládaným termínem dokončení dle Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) v roce 2014. Do té doby má pro tuto silnici ŘSD povolení provozu komunikace u které nelze dodržet hygienické limity hluku. Vzhledem k nereálnosti dodržení tohoto termínu ŘSD připravuje alespoň individuální protihluková opatření u zástavby v blízkosti I/43 (výměna oken v případech překročení limitu hluku pro vnitřní prostor bytů).

6.4.5. OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Důležitou úlohu v ochraně zdraví dětí a mládeže a při formování návyků a postojů ke zdravému životnímu stylu hrají mateřské a základní školy.

Jednou z hlavních náplní kontrol pracovníků oddělení hygieny dětí a mladistvých ve školských zařízeních je sledování dodržování hygienických požadavků na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid, provoz venkovních hracích ploch a pískovišť, vybavení vhodným nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků a možností pohybových aktivit dětí jako prevence vzniku vadného držení těla.

V roce 2012 byly provedeny ve Svitavách komplexní prověrky dvou mateřských škol, čtyř školních družin, jednoho domova mládeže střední školy. V žádném z těchto zařízení nebyly shledány hygienické závady.

V rámci preventivního hygienického dozoru byla posuzována projektová dokumentace stavebních úprav Mateřské školy Svitavy, Milady Horákové 27 a projektová dokumentace nově vzniklého odloučeného pracoviště Mateřské školy Svitavy - Lány.

Dále proběhly kontroly devíti stravovacích provozů mateřských a základních škol a dvou bufetů umístěných ve školách. Ve dvou případech byly shledány menší nedostatky stavebně-technického charakteru, v jednom případě byla udělena bloková pokuta za závady v osobní a provozní hygieně.

V rámci krajských prioritních oblastí kontrolního plánu odboru hygieny dětí a mladistvých KHS byl proveden jednak monitoring používání interaktivních tabulí ve třech základních školách a dále šetření, spojené s měřením zaměřené na dodržování mikroklimatických parametrů a režimu větrání v jedné základní škole. Výsledky a případná nápravná opatření byly ve všech případech projednány s vedením škol.

6.4.6. HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ

Do kompetence dozorové činnosti KHS spadají z hlediska dodržování hygienických požadavků a pravidel a tedy minimalizace rizika vzniku alimentárních nákaz provozovny hromadného stravování – restaurace, pohostinství, bufety, bary, závodní kuchyně a výdejny.

Pracovníci oddělení hygieny výživy provedli v loňském roce ve městě Svitavy 135 kontrol stravovacích provozů. Závady, které vedly k uložení pokuty, byly zjištěny v 21 případech, což představuje 15 % z kontrolovaných zařízení.

Uloženo bylo 19 pokut formou tzv. příkazu v celkové výši 50.000,- Kč a rovněž 2 blokové pokuty na místě v celkové výši 2.000,- Kč. Nejčastější nedostatky jsou již tradičně zjišťovány v dodržování lhůt spotřeby, a to jak surovin-potravin k výrobě pokrmů, tak především doby výdeje vlastních pokrmů a dále pak v dodržování vyhovujících teplot při úchově a skladování surovin i hotových jídel. V mnoha případech byly sankce ukládány také za závady stavebního charakteru a nevyhovující technické vybavení provozoven a stále také za nevypracování a nezavedení kontrolního systému výroby HACCP.

Prakticky dvojnásobný počet kontrol oproti průměrům minulých let vyplývá ze vzniku a rozvoje tzv. „metanolové aféry“ s počátkem v průběhu měsíce září. Ta zasáhla samozřejmě celou republiku včetně našeho okresu a města, díky ní proběhl zvýšený dozor zaměřený na prodej alkoholických nápojů, jejich značení včetně doložení dokladů původu. Dozor probíhal i v době večerních provozů stravovacích zařízení, víkendů a provozu stánků s občerstvením v rámci adventních trhů. V rámci dozorové činnosti naštěstí nebyl prodej závadného alkoholu zjištěn. Rovněž nebyl závadný alkohol zjištěn ve vzorcích alkoholických nápojů od občanů, jejichž odběr a rozbory KHS zajišťovala zdarma v předvánočním a vánočním období.

6.4.7. BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

KHS vykonává dozorovou činnost též nad předměty běžného užívání, v praxi jde o kosmetické výrobky, výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmy, výrobky a hračky pro děti ve věku do tří let. Tyto předměty jsou sledovány především z hlediska možné zátěže populace chemickými látkami, ale i z hlediska mikrobiologické kontaminace – např. u kosmetiky.

V roce 2012 bylo ve Svitavách provedeno 7 kontrol u prodejců kosmetických výrobků, 4 kontroly u prodeje výrobků přicházejících do styku s potravinou (z toho 1 výrobce keramických výrobků). V jednom případě prodeje kosmetiky byla udělena pokuta za nesprávné značení, v jednom případě pokuta u poskytování kosmetických služeb opět za neznačenou kosmetiku používanou při práci pro klienty. U jednoho prodejce dekorativní kosmetiky a líčidel byl odebrán vzorek k mikrobiologickému laboratornímu vyšetření s vyhovujícím výsledkem. Ostatní kontroly byly bez vážných nedostatků. Výrobky přicházející do styku s potravinami a výrobky pro děti do 3 let jsou též odebírány k laboratornímu testování, především na přítomnost škodlivých chemických látek. Na základě pokynu hlavního hygienika ČR byl u prodejce ve Svitavách odebrán vzorek dětského plastového nádobí, výsledek rozboru na obsah formaldehydu byl vyhovující. Na zdravotní rizika spojená s používáním tohoto nádobí je stále upozorňováno. V této souvislosti jsou nevyhovující výrobky zveřejňovány jak na úředních deskách KHS, tak na stránkách ministerstva zdravotnictví.

Kontrolní činnost je prováděna také na základě hlášení varování pro spotřebitele mezinárodním systémem RAPEX, upozorňující na nevyhovující výrobky, zejména kosmetiku a hračky, které se mohou na trhu vyskytnout. Žádný z těchto výrobků nebyl v prodejní síti ve Svitavách zachycen. Dále jsou prováděny namátkové kontroly při obdržení notifikace ze systému RASFF (systém rychlého varování pro potraviny), které mají zjistit výskyt nebezpečných výrobků.

6.4.8. OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

KHS kontroluje v rámci státního zdravotního dozoru úroveň pracovního prostředí na všech pracovištích, zajištění lékařské preventivní péče dle nové legislativy, zajištění sanitárního zařízení pro pracovníky, zásobování pitnou vodou, zacházení a skladování nebezpečných chemických látek a přípravků, používání nanotechnologie, používání a nakládání s biocidy a jejich evidenci, jmenovitou evidenci pracovníků s karcinogeny, kontroluje správnost předložené kategorizace prací, šetří stížnosti na úroveň pracovního prostředí. Provádí spolu s akreditovanými laboratořemi inspekční měření faktorů pracovního prostředí, ověřuje podmínky pro vznik nemocí z povolání a vydává stanovisko k možnosti vzniku nemoci z povolání. Nově přibyla zákonem o rostlinolékařské péči pro KHS povinnost proškolenat a zkoušet pracovníky zacházející s přípravky na ochranu rostlin. Tato školení i zkoušky mají stanovené doby platnosti. Jedná se o několik set pracovníků ročně. V rámci tzv. preventivního dozoru posuzuje projekty nových staveb, změny užívání staveb a změny technologií výroby, konzultuje vhodnost umístění staveb, návrhy na zlepšení pracovního prostředí. Tuto činnost zajišťují od poloviny roku 2012 tři pracovníci oddělení hygieny práce.

V roce 2012 bylo ve Svitavách provedeno 44 kontrol na 56 rizikových pracovištích, kde pracuje 445 zaměstnanců, a na 74 nerizikových pracovištích, kde pracuje 780 zaměstnanců. Hodnocení všech 12 faktorů pracovního prostředí na jednotlivých pracovištích se eviduje a průběžně aktualizuje v registru KaPr ministerstva zdravotnictví.

Pozornost byla v loňském roce celostátně věnována práci na operačních sálech. Měřením bylo prokázáno překročení nejvyšší přípustné koncentrace narkotizačních plynů v pracovním prostředí pracovníků oddělení ARO. Pracoviště bylo vyhlášeno jako rizikové a byly stanoveny náplně preventivních prohlídek.

V rámci Svitav byly u 4 zaměstnavatelů prošetřovány podmínky možnosti vzniku nemoci z povolání. Jednalo se o plicní silikózu, epikondylitidu a iritativní dermatitidu.

Při kontrolních šetřeních pracovnice KHS zjišťují, že někteří ošetřující lékaři podceňují ohrožení nemocí z povolání a neposílají pacienty k dalšímu odbornému vyšetření na Centrum pracovního lékařství při Krajské nemocnici v Pardubicích.

Na podkladě podnětů byla provedena 2 šetření. Jedno šetření se týkalo ověření zajištění zdravých pracovních podmínek včetně zajištění dostatečné teploty na pracovišti. Stížnost byla oprávněná. Bylo nařízeno nápravné opatření. Druhé šetření se týkalo hluku, který se má šířit ze závodu k obytné zástavbě. Zde se porušení zákona neprokázalo.

6.5. NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

V následujícím přehledu uvádíme soupis nezávislých ekologických organizací se sídlem nebo působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností města Svitavy. Přehled je řazen v abecedním pořadí.

6.5.1. ASOCIACE BRONTOSAURA SVITAVY

- Hlavní náplň činnost: Svitavský oddíl Asociace Brontosaura je organizací sdružující děti a mládež se zájmem o přírodu, turistiku, cestování a prázdninovou činnost.
- Působnost: Svitavsko
- Adresa: Dimitrovova 25, Svitavy

6.5.2. OBČANSKÉ SDRUŽENÍ LAVITA

- Hlavní náplň činnost: ochrana přírody a krajiny, životního prostředí, zdraví, památek, kulturních hodnot a krajinného rázu urbanizované i neurbanizované krajiny, ochrana zeleně v obcích, zapojení mládeže do veřejně prospěšných aktivit, bezplatná poradenská a informační činnost v oblasti ochrany životního prostředí a ekologicky šetrného hospodaření firem a domácností apod.
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa sdružení: náměstí Míru 61/41, Svitavy

6.5.3. OBČANSKÉ SDRUŽENÍ NAŠE VÝPRAČTICE

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny, podpora prosazování širší účasti veřejnosti v oblasti životního prostředí.
- Působnost: sdružení působí na celém území Pardubického kraje
- Adresa zařízení: Výprachtice 58

6.5.4. VÝCHODOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny a životního prostředí, zejména výzkum a ochrana ptáků a jejich prostředí a dále ekologická výchova a vzdělávání vlastních členů a veřejnosti
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa zařízení: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice

6.5.5. ZO ČSOP RYBÁK

- Hlavní náplň činnosti: Monitoring rostlin, ptáků, obojživelníků a netopýrů, popřípadě i některých dalších vybraných skupin organismů (motýli). Praktická ochrana rostlin, ptáků, obojživelníků, netopýrů a některých dalších skupin organismů. Managementové zásahy v přírodě ve prospěch ohrožených lokalit a druhů organismů. Realizace záchranného transferu obojživelníků v Hradci nad Svitavou. Péče o zvláště chráněná území přírody na Svitavsku. Pořádání soutěží a terénních akcí pro žáky, studenty a veřejnost (Ptačí festival, Vítání ptačího zpěvu, Uklid'me svět, Setkání s přírodou apod.). Účast ve správních řízeních. Neperiodické vydávání zpravodaje KonSterna.
- Působnost: Anenská Studánka, Banín, Benátky, Bohuňovice, Boršov, Budislav, Bystré, Cerekvice n. Loučnou, Čistá, Dětrichov, Helvíkov, Hradec nad Svitavou, Chmelík, Chotěnov, Chotovice, Janov, Jarošov, Javorník, Jedlová, Kamenná Horka, Karle, Koclířov, Kozlov, Křenov, Kukle, Květná, Lubná, Mikuleč, Mladějov, Muzlov, Nová Sídla, Nová Ves, Opatov, Opatovec, Ostrý Kámen, Pohledy, Poříčí, Příluka, Radiměř, Rohozná, Rychnov, Semanín, Sklené, Strakov, Stašov, Svitavy, Trstěnice, Třebařov, Třebovice, Vendolí a Zrnětín
- Adresa zařízení ZO ČSOP: Dimitrovova 29, Svitavy

6.5.6. ZO ČSOP TŘEBOVKA

- Hlavní náplň činnost: Péče o krajinu a památky - údržba ekologicky významných nechráněných území a zeleně (včetně ošetřování stromů), péče o handicapované živočichy, ochrana životního prostředí, poradenská činnost a metodická pomoc v oblasti vodního hospodářství za účelem zadržování vody v krajině a zlepšování kvality povrchových vod
- Působnost: Správní území obce OPATOV a dále správní území obce: Anenská Studánka, Dětrichov, Hradec nad Svitavou, Janov, Javorník, Kamenná Horka, Koclířov, Kukle, Mikuleč, Mladějov na Moravě, Opatovec, Semanín, Svitavy, Trpík, Třebovice a Vendolí
- Adresa zařízení ZO ČSOP: 569 12 Opatov 328

6.5.7. ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ

- Hlavní náplň činnosti: zajišťuje provoz záchranné stanice pro volně žijící živočichy, péče o handicapované živočichy, pořádání veřejně přístupných osvětových akcí, kampaní a akcí ke Dni Země, provoz informačního centra a ekocentra,
- Působnost: v rámci Národní sítě stanic působí ve třech krajích (Pardubický kraj, část kraje Vysočina, část kraje Jihomoravského)
- Adresa zařízení ZO ČSOP Zelené Vendolí – Záchraná stanice a centrum ekologické výchovy, 569 14 Vendolí čp. 42

6.6. INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2012

V tabulce 6.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.1 Investice do životního prostředí v roce 2012

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
Automatická měř. stanice ovzduší	20,0	OŽP
Celoplošná deratizace, deratizace kanalizace	342,4	OŽP, SPORT
Čištění komunikací	3.356,3	SPORT
Ekologická výchova	52,7	OŽP
Intenzifikace ČOV Svitavy	7.022,5	OŽP
Likvidace černých skládek	113,0	OŽP
Mimořádný svoz plastů a papíru, mytí kontejnerů	552,8	OŽP
Myslivosť	26,7	OŽP
Odborná správa měst. lesů	145,8	OŽP
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy II. etapa - vrty Olomoucká, Lány	9.027,9	SVS
Oprava hydrantů	137,2	SVS
Oprava kanalizace ul. Neumanova	375,4	SPORT
Oprava sekčních šoupátek	482	SVS
Ošetření významných stromů	15,0	OŽP
PD a zpracování projektu kanalizace III. etapa	156	SPORT
PD kanalizace ul. Edvarda Beneše	82,5	SPORT
PD kanalizace ul. Na Červenici	100	SPORT
PD kanalizace ul. U Mlýna	336	SPORT
PD suché retenční nádrže	88,2	OŽP
Pěstební činnost	324,9	OŽP
Provedení navrtávek vodovodních řadů	144,7	SVS
Provoz sběrného dvora	402,2	OŽP
Příspěvek vícečlenným domácnostem na úhradu poplatku za komunální odpad	82,9	OŽP
Rekonstrukce kanalizace U Mlýna	1.829,9	SPORT
Rekonstrukce vodovodu v sídlišti na ul. Kijevská ve Svitavách	429,3	SVS

Stanice pro záchranu Volně žijících zvířat	80,0	OŽP
Údržba ploch v majetku města	7,2	OŽP
Údržba zeleně v areálu stadionu	386,9	OINV
Útulek pro opuštěné psy	32,7	OŽP
Veřejná zeleň	6.649,9	SPORT, TSMS
Výstavba vodovodu v ul. Zadní ve Svitavách – II. etapa	2.061,6	SVS
Zbudování sběrných míst na separovaný odpad	376,2	OŽP
Zpracování digitálního povodňového plánu	362,4	OŽP
Finanční prostředky celkem	35.603,2	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OD – odbor dopravy MěÚ Svitavy

OINV – odbor investiční MěÚ Svitavy

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

PD – projektová dokumentace

SPORT - SPORTEŠ Svitavy s.r.o.

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

TSMS – Technické služby města Svitav

6.7. ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA

Rada města Svitavy na svém jednání 28. května 2012 projednala část rozvojového plánu města Svitavy, která se zabývá problematikou životního prostředí. Po projednání všech částí a schválení byl rozvojový plán dne 31. října 2012 projednán Zastupitelstvem města Svitavy a následně dán k dispozici občanům města.

6.7.1. SWOT ANALÝZA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Silné stránky

- Území s kvalitním životním prostředím bez vysokých ekologických zátěží.
- Významné přírodní zdroje – lesy, půdy, bohaté zdroje podzemních vod – vodohospodářsky významná oblast.

Slabé stránky

- Existence nevyužívaných a chátrajících objektů a zanedbaných ploch v regionu (převážně zemědělské objekty, objekty občanské vybavenosti a další) a nízký zájem o jejich revitalizaci.
- Narušené životní prostředí v průmyslových a urbanizovaných oblastech s vyšší koncentrací průmyslu.
- Přetrvávající imisní zátěž především z malých, středních a mobilních zdrojů znečištění, zvýšená hluková zátěž nevyřešené tranzitní dopravy.

Příležitosti

- Zlepšení podmínek pro rozvoj organizací, spolupráce a aktivit v oblasti trávení volného času obyvatel.
- Rekonstrukce prostor a budov škol.

- Energetické a materiálové využívání odpadů a podpora využití produktů vyrobených z odpadů.
- Stanovení indikátorů udržitelného rozvoje.
- Vyšší úroveň využití podpůrných programů pro podporu zemědělství a lesnictví.
- Využití agroturistiky jako alternativního zdroje příjmů a pracovních příležitostí.
- Zajištění ochrany kvalitního půdního fondu pro udržitelný rozvoj krajiny a přírodních hodnot.
- Zajištění součinnosti obcí v rámci mikroregionu.

Hrozby

- Rozvoj nevhodných ekonomických aktivit s dopadem na životní prostředí, zvyšování eutrofizace vod, nedostatečná péče o krajinu.
- Pokles zemědělské výroby vedoucí k devastaci krajiny.
- Nevyváženost mezi podmínkami ochrany krajiny a životního prostředí a požadavky na rozvoj území, nerespektování zásad trvale udržitelného rozvoje, zbytečné a nevhodné zábory kvalitního půdního fondu.
- Ohrožení kvality životního prostředí v důsledku narůstající a neusměrňované individuální automobilové dopravy.

6.7.2. NÁVRHOVÁ ČÁST

Globální cíl

Ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje.

Specifické cíle

- A) Opatření proti povodním, obnova přirozeného stavu malých vodních toků.
- B) Obnova a rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod.
- C) Ochrana přírody a krajiny, obnova a rozvoj městské zeleně.
- D) Nakládání s odpady.
- E) Podpora opatření na udržitelné využívání zdrojů energie a ochrana ovzduší.

Specifikace opatření programu rozvoje města Svitavy

Ke každému opatření programu rozvoje je zpracována specifikace ve struktuře níže uvedené. Obecně charakterizuje význam jednotlivých bodů specifikace a záměr, které vedly k jejich zařazení.

Okruh priorit je:

A) Opatření proti povodním, obnova přirozeného stavu malých vodních toků

Popis výchozí situace:

- Většina vodních toků, včetně mostů a lávek v intravilánu města je zkapacitněna na Q50. V horních částech hlavních vodních toků (řeka Svitava a Lačnovský potok) je umožněna akumulace vod v rybnících a suchých retenčních nádržích.
- Velmi podstatná je skutečnost, že byly v územním plánu vyčleněny plochy pro zbudování poldrů v místech přirozených akumulací povrchových vod.

- Na většině území však nemají drobné a sezónní vodní toky účinně působící zpevňující dřeviny a křoviny, pruhy volných meandrů a prostory pro rozliv přívalových vod a vod z jarního tání, čímž dochází ke zrychlenému a neregulovatelnému povrchovému odtoku.
- Výrazně zhoršená letní kvalita vody ve vodních nádržích signalizuje znečištění v povodích, jež pochází zhruba rovným dílem ze zemědělství, osídlení, starých zátěží a současného průmyslu a služeb. Závisí to na konkrétní prostorové situaci. Nezastavil se ani proces zhoršování kvality podzemních vod prosakováním znečištěných povrchových vod, a to zejména dusičnany. Hrozbou jsou staré sanované zátěže i nově vznikající skládky odpadu.

Cíle opatření:

- Zlepšit kvalitu vody ve vodních tocích, zajistit snížení maximálního znečištění.
- Vytvořit podmínky pro zachycení vody v krajině.
- Naplňovat evropskou směrnici prosazující možnost zdravotně nezávadného koupání ve volné přírodě (vodní toky, nádrže, rybníky...).

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora dokončení protipovodňové úpravy řeky Svitavy.
- Podpora opatření na zachycení vody v krajině (podpora vytváření a zabezpečení území pro rozlivy, budování suchých retenčních nádrží a vodních ploch).
- Podpora činností vedoucích ke zlepšení kvality podzemních vod, vodních toků a ploch.
- Podpora projektů revitalizace říčních systémů.
- Zakládání a údržba mokřadů.
- Vyhodnocování čistoty podzemních vod a povrchových vod ve vodních tocích a nádržích.
- Realizace projektů v oblasti čištění vod a odkanalizování.
- Kontrola a opatření k zamezení nepovoleného vypouštění znečištěných vod do povrchových a podzemních vod.
- Podpora opatření k zachycení vody a zpomalení odtoku z pramenné oblasti řeky Svitavy.

Indikátory opatření:

- Délka revitalizovaných toků.
- Plocha a objem vytvořených vodních nádrží a poldrů.
- Stupeň znečištění vodních toků.
- Zanášení vodních toků sedimenty.

Kritéria pro výběr projektů:

- Soulad se „Studii protipovodňových opatření na území ORP Svitavy, 2007“ a navazujícími dokumenty „Poldr Ostrý potok, 2009“, „Poldr Lačnovský potok, 2009“, „Studie zadržení povrchových vod ve východní části města, 2011“.
- Respektování hydrologických charakteristik odtoku, vodního režimu krajiny.
- Neopomíjení malých povodí, která mohou být riziková z hlediska povodní.

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Omezení ekonomických ztrát
- Zvýšení kvality života
- Posílení environmentální bezpečnosti

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Správci vodních toků, nevládní neziskové organizace i nezávislé subjekty

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

B) Obnova a rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod

Popis výchozí situace:

- V roce 2010 bylo zásobeno z vodovodů téměř 100 % obyvatel. Délka vodovodní sítě dosahuje 131 km. Celkový objem vodojemů obsáhne více jak 6.180 m³, kapacita zdrojů podzemní vody je 165 litrů za sekundu. Objem fakturované vody ve Svitavách za rok 2010 činil 1.002.551 m³. Jedná se o vodu získanou výhradně z podzemních zdrojů, nacházejících se v katastru města. Na celkovém objemu spotřeby vody se domácnosti podílely téměř 66 %
- Přetrvávají problémy s obsahem dusičnanů ze středněturonské zvodně, který je na samé horní hranici normy. Z tohoto důvodu byly v roce 2005 zbudovány 2 nové vrty ze spodnoturonské zvodně vykazující kvalitu vody kojenecké. Bohužel kapacita zmíněných zdrojů kryje přibližně poloviční spotřebu odběratelů a navíc je vzhledem ke kapacitě jednotlivých zdrojů a nerovnoměrným odběrům v různých částech města i nerovnoměrně distribuována.
- Kapacita vodovodní sítě je dostatečná, ve velkém objemu však nevyhovuje technický stav. To je způsobeno zejména kvalitou prací a používaných materiálů v 60 - 80 letech minulého století a značného stáří infrastruktury obecně.
- Pro další rozvoj vodního hospodářství je proto prioritou zabezpečení kvalitativních parametrů pitné vody a omezení ztrát ve vodovodních sítích, neboť technický stav většiny rozvodů je špatný. Významná je ochrana zdrojů vody.
- V roce 2010 bylo vypuštěno do kanalizace téměř 1.255.155 m³ odpadní vody, z toho splaškové odpadní vody z domácností tvořily 42 %. Délka kanalizační sítě dosahuje 92 km. Technický stav kanalizací je podobně jako u vodovodů obecně špatný. Kanalizační stoky jsou netěsné, což má za následek průsak odpadních vod do vod podzemních a na druhé straně průnik balastních vod do kanalizace období zvýšené hladiny spodních vod.
- ČOV leží na katastru obce Hradec nad Svitavou. V roce 2010 zde bylo vyčištěno 1.755.742 m³ vody, včetně vod srážkových. Byla uvedena do provozu v roce 1976 podle maďarské technologie, což způsobuje problémy v technologii čištění odpadních vod i energetickou náročností provozního souboru. V roce 1995 - 1996 a 2002 proběhla na ČOV dílčí rekonstrukce technologie kalového hospodářství a opatření na odstraňování dusíku a fosforu. V současné podobě není možné zajištění podmínek čištění odpadních vod po roce 2010. Z tohoto důvodu se připravuje pro období 2012 - 2014 intenzifikace ČOV

Cíle opatření:

- Zajištění kvalitní pitné vody
- Zlepšení technického stavu vodovodní sítě
- Zajištění čištění odpadních vod rekonstrukcí kanalizační sítě a intenzifikací ČOV
- Snížení spotřeby pitné vody

Aktivity naplňující opatření:

- Podpora investičních záměrů rekonstrukce kanalizačních řadů, včetně zefektivnění procesu čištění odpadních vod ve vazbě na čistotu povodí.
- Podpora investičních záměrů rekonstrukce vodovodních řadů a vodárenských objektů.

- Tvorba projektů v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou, na podporu vyhledávání vodních zdrojů, na tvorbu projektů v oblasti čištění a odvádění odpadních vod, na tvorbu rizikových analýz a hydrogeologických posudků.
- Podpora investičních záměrů v oblasti využití užitkové vody.

Indikátory opatření:

- Kvalita pitné vody
- Spotřeba pitné vody
- Podíl obyvatel napojených na modernizovanou vodovodní síť, kanalizaci a ČOV
- Kvalita vyčištěných odpadních vod vypouštěných do vodoteče z městské ČOV

Kritéria pro výběr projektů:

- Počet obyvatel, u kterých dojde ke zlepšení situace
- Dopad na životní prostředí
- Komplexní projektový přístup, volba vhodného řešení

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Snížení znečištění vodních toků
- Zlepšení kvality života obyvatel

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Provozovatel vodovodu a kanalizace, odborné vodohospodářské firmy

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MZe, MŽP)
- Pardubický kraj
- Vlastní

C) Ochrana přírody a krajiny, obnova a rozvoj městské zeleně

Popis výchozí situace:

- Krajinový prostor se stává předmětem střetu zájmů, konfliktů, jejichž řešení musí brát v úvahu udržitelnost, bezpečnost území z různých hledisek, mezi nimiž nemůže chybět hledisko ekologické/environmentální.

Cíle opatření:

- Docílit konsensuální shody v krajinném rázu konkrétních území, která by se stala základem ekologicky stabilizované krajiny, vycházet z pojetí krajiny jako živého kulturního dědictví.
- Respektovat v rozvoji města ekologickou stabilitu krajiny a náročněji vyžadovat aplikaci postupů EIA.
- Chránit, udržovat a rozvíjet významné přírodní lokality a přírodní dominanty krajiny.
- Podnikat opatření proti plošnému ubývání městské zeleně.

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora institucionální územní ochrany jednotlivých prvků evropské ekologické sítě (ECONET), podpora realizace a doplňování neexistujících prvků ÚSES.

- Nové vymezení ekologicky citlivých území, podpora vytipování lokalit s cílem zvážení možnosti vyhlášení maloplošných chráněných území.
- Ochrana krajinného rázu a přírodních hodnot, a to nejen u velmi významných segmentů krajiny, ale u jakékoliv části přírody a harmonické kulturní krajiny (zamezení fragmentace a zachování prostupnosti krajiny).
- Podpora zvýšení biodiverzity směrem k původním biocenózám nejen v rámci ÚSES, ale i v druhové skladbě lesů, podílů TTP, křovin, břehové vegetaci (zvýšování podílu přirozené dřevinné skladby v lesních porostech, výběr vhodných ploch a podpora mimoprodukčních a rekreačních funkcí lesa v místech nekonfliktních z hlediska zájmů ochrany přírody, důsledná ochrana mokřadů, mokřadních ploch a lokalit s výskytem zvláště chráněných a významných druhů rostlin a živočichů).
- Regulace rozvoje města v územním plánu s ohledem na ekologické limity okolního území, podpora ekologizace města (trvalá zeleň, velmi významné dřeviny, zelená regenerační centra, parky, zahrady, ...).
- Komunikace s nevládními environmentálními organizacemi a podpora jejich činnosti při zlepšování stavu životního prostředí.
- Podpora projektů na propojení využívání krajiny se zájmy ochrany přírody (podpora ekologických forem hospodaření a přidružené zemědělské činnosti s vazbou na turistický ruch).
- Mapování výskytu a likvidace invazivních druhů rostlin a živočichů.
- Revitalizace v minulosti zatrubněných vodních toků.
- Podpora opatření k ochraně volně žijících živočichů, zejména druhů chráněných, v případě potřeby vytváření vhodných náhradních stanovišť.

Indikátory opatření:

- Počet projektů
- Rozloha regenerovaných ploch
- Počet původních druhů rostlin a živočichů

Kritéria pro výběr projektů:

- Zastoupení ploch trvalé zeleně v intravilánu města
- Míra přírodních liniových prvků v krajině
- Zastoupení původních dřevin v lesních porostech
- Návaznost na krajské studie a programy
- Posouzení jakýchkoliv projektů s environmentálními dopady podle postupů EIA, příp. SEA
- Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:
- Zvýšení kvality životního prostředí
- Zlepšení zdraví obyvatelstva

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Odborné firmy, zemědělci, lesníci, neziskové organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

D) Nakládání s odpady

Popis výchozí situace:

- Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytříděných složek zabezpečuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Ve Svitavách je komunální odpad soustředěn na překladišti komunálního odpadu a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery na skládku komunálního odpadu Třebovice provozovanou společností EKO-Bi s.r.o. Česká Třebová. Celkové množství komunálního odpadu uloženého na tuto skládku za rok 2010 činilo 3.141,3 tun.
- Pro sběr komunálního odpadu je využíváno několik druhů sběrných nádob. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 a 240 litrové nádoby, na sídlištích a u jednotlivých bytových domů kontejnery o objemu 1.100 litrů.
- Na území města jsou rozmístěny kontejnery na sběr tříděného komunálního odpadu pro jednotlivé složky – papír, plasty, sklo čiré a barevné. Jejich počet v roce 2010 činil: plasty (148 ks), papír (114 ks), sklo (97 ks). Celkové množství odebraného a zpětně využitého odpadu za rok 2010 činil: plasty (165,6 t), papír (528,1 t), sklo (182,4 t).
- Sběrný dvůr na ulici Olomoucká byl po rekonstrukci otevřen 1. dubna 2008. Slouží pro občany města ke sběru všech druhů odpadů. Veškeré druhy velkoobjemových a nebezpečných odpadů, odpadů ze zeleně a zpětného odběru elektrospotřebičů jsou od občanů přijímány zdarma, neboť jsou hrazeny v rámci poplatku každého občana a dále financovány městem Svitavy). Pro občany má sběrný dvůr otevírací dobu šest dnů v týdnu mimo neděle.

Cíle opatření:

- Naplňovat Plány odpadového hospodářství Pardubického kraje a města Svitavy
- Eliminovat vznik nových ekologických zátěží a nepovolených skládek

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora zavádění technologií regulujících množství produkovaného odpadu včetně realizace informačních kampaní ve městě.
- Podpora třídění odpadu již na úrovni jeho vzniku.
- Podpora realizace zařízení na úpravu odpadu pro jeho materiálové a energetické využití (např. výstavba kompostárny, zařízení pro recyklaci stavebních odpadů).
- Podpora rekultivací území s ekologickými zátěžemi.
- Podpora neinvestičních činností nevládních neziskových organizací a podnikatelských subjektů uplatňujících environmentálně šetrné principy v ochraně životního prostředí.

Indikátory opatření:

- Počet nových kontejnerů na tříděný odpad
- Počet nových či modernizovaných stanovišť na tříděný odpad
- Počet projektů zaměřených na využívání a recyklaci odpadů
- Podíl recyklovaných odpadů na celkovém objemu odpadů

Kritéria pro výběr projektů:

- Návaznost na krajské studie a programy v oblasti odpadového hospodářství
- Pozitivní dopad na území města

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Zlepšení kvality života
- Zlepšení životního prostředí
- Nové podnikatelské příležitosti a vznik nových pracovních míst
- Energetické a materiálové úspory

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Obce, podnikatelé (LIKO SVITAVY a.s., ...), neziskové organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

E) Podpora opatření na udržitelné využívání zdrojů energie

Popis výchozí situace:

- Energetická spotřeba je zhruba na úrovni energetické spotřeby ČR, což znamená, že je 2-3 násobně větší než ve vyspělých zemích. Vzhledem k růstu cen ropy a zemního plynu se vrací energetická spotřeba k uhlí, navíc hnědému, v sídlech se spalují paliva zhoršující kvalitu ovzduší. Nejsou využívány možnosti převádění zemědělství na energetickou produkci. Na území města byly zbudovány fotovoltaické elektrárny (průmyslové areály na okraji města).

Cíle opatření:

- Snížení energetické spotřeby v produkci zboží a služeb.
- Podpora využívání místních obnovitelných zdrojů energie ve stávajících areálech a budovách.
- Snížení energetické spotřeby.

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora a realizace programů environmentální osvěty zaměřené na úspory spotřeby energií a využívání jejich obnovitelných zdrojů.
- Podpora činností vedoucích ke snížení energetické náročnosti.
- Podpora úspor energie ve vytápění veřejných budov – zateplení, využití alternativních zdrojů.
- Podpora výstavby výtopen na obnovitelná paliva, iniciace snižování podílu tuhých paliv.
- Podpora projektů při zavádění technologií vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, zejména solární energie, spalování biomasy včetně obilovin a energetických plodin a jiných systémů, a to jak v podnikatelském tak občanském sektoru. Limitem bude nezasahovat do volné krajiny a přednostně využívat stávající areály a budovy.

Indikátory opatření:

- Vývoj energetické náročnosti produkce a úspor energie
- Využívání místních energetických zdrojů
- Zavádění nových účinných energetických technologií
- Kapacita energie vyprodukované z obnovitelných zdrojů
- Podíl spotřeby obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů v kraji a na celkové výrobě elektrické energie
- Počet propagačních a informačních akcí
- Počet projektů

Kritéria pro výběr projektů:

- Soulad s energetickou koncepcí kraje
- Energie vyrobená pomocí obnovitelných zdrojů
- Množství ušoupené energie

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Růst ekonomické konkurenceschopnosti
- Finanční a materiálové úspory

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Podnikatelé, domácnosti, výzkumné skupiny a instituce, nevládní organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP)
- Pardubický kraj
- Vlastní

6.8. SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY

6.8.1. MĚSTO A ÚŘAD V ČÍSLECH

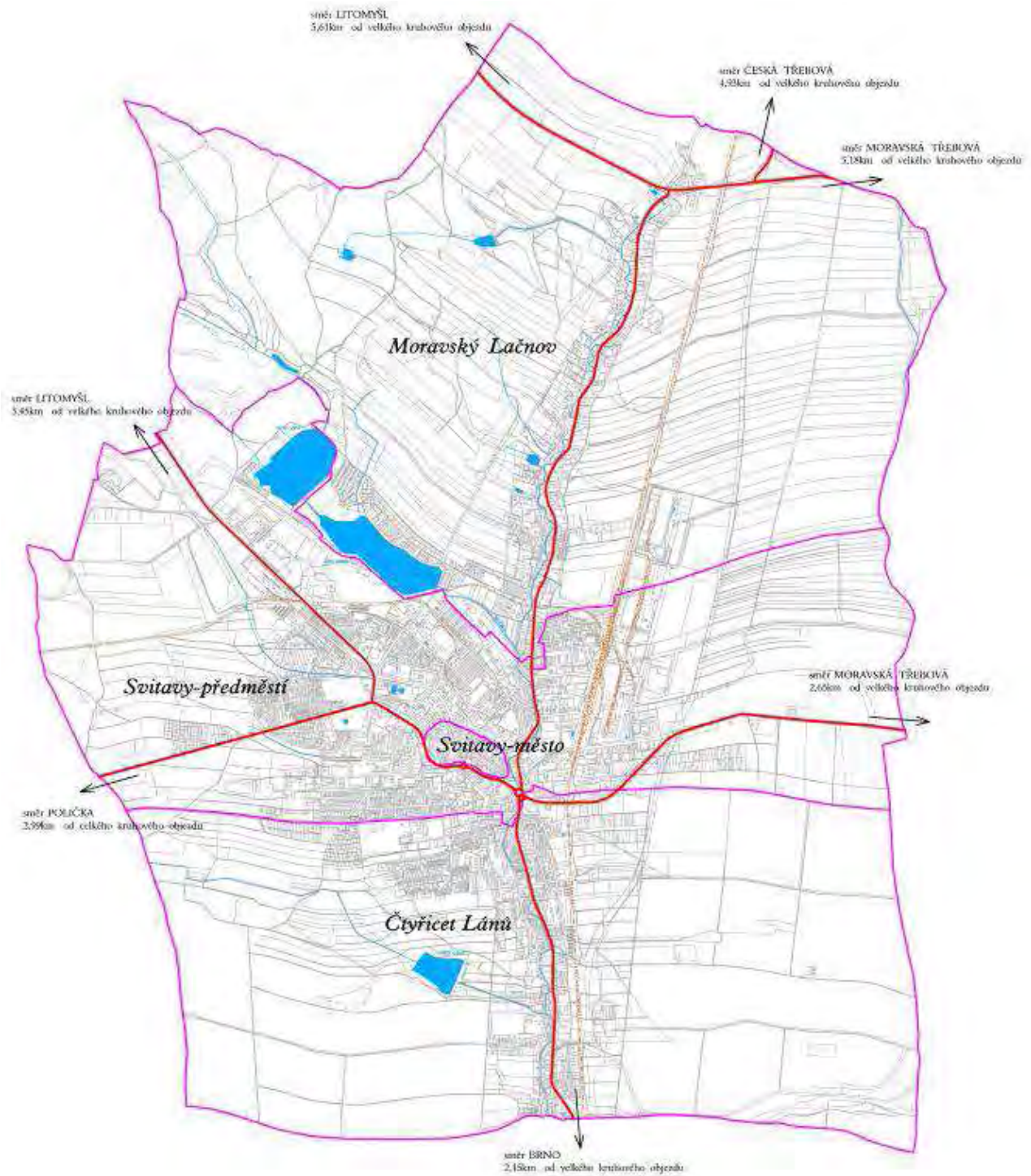
- Trvalý pobytu mělo k 31.12.2012 ve Svitavách 17.109 obyvatel, z toho 169 cizinců.
- Ve Svitavské nemocnici, a.s. se narodilo 552 miminek, z toho 170 občánek Svitav.
- V roce 2012 se uzavřelo 74 manželství, z toho 2 byla církevní a 15 mimo obřadní síň.
- Navždy odešlo 179 svitavských občanů.
- Do svitavských základních škol nastoupilo v září 1.653 dětí, z toho do prvních tříd 221.
- Mateřské školy navštěvovalo 638 dětí.
- Přistěhovalo se 224 občanů a pro odstěhování se rozhodlo 297. V rámci obce se přestěhovalo 622.
- Na odboru financí bylo evidováno cca 1.470 psů a vybráno cca 507 tis. Kč za poplatků za psa.
- Na odboru životního prostředí bylo vybráno 8.248.233,- Kč za poplatků za komunální odpad.
- Na odboru životního prostředí bylo vydáno 105 ks rybářských lístků, za což bylo vybráno 32.750,- Kč.
- Na odboru životního prostředí bylo vydáno 48 ks loveckých lístků, za což bylo vybráno 7.110 Kč
- Ve Svitavách je 3.359 domů a 206 ulic.

6.8.2. KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Moravský Lačnov a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je 3.133,32 ha.

Na obrázku 6.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Obrázek 6.1 Katastrální území města Svitavy

Vypracoval: OI MěÚ Svitavy

„Ekoznámka 2013“ – 1. místo v kategorii Město Svitavy

Jiří Macků, Základní umělecká škola

7. ZÁVĚR

7.1. ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2012

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2012, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

7.1.1. VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2012

V roce 2012 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro zlepšení tohoto stavu v příštích letech:

- ovzduší

Kvalita ovzduší v roce 2012 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- pitná voda

V roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 21,46 mg/l, což představuje proti roku 2011 nárůst o 0,17 mg/l.

Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy zbudoval v rámci investiční akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa“ dva nové vrty v prameništi Olomoucká a Lány.

V roce 2012 byla provedena rekonstrukce vodovodu v sídlišti v ul. Kijevská a zbudování nového vodovodního řadu v ul. Zadní.

- odpadní voda

V roce 2012 byla provedena rekonstrukce přečerpávací stanice na kanalizaci v ul. U Mlýna, která řeší nově i protipovodňové opatření v této lokalitě a oprava havarijního stavu části kanalizace v ul. Neumanova. Realizace těchto akcí bude mít vliv na další snížení znečištění povrchových i podzemních vod, zamezení průsaku balastních vod do kanalizace a zlepšení tlakových poměrů v kanalizaci.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- protipovodňová ochrana města

V roce 2012 pokračovala příprava na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Dolní po Komenského náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů a lávek.

Současný propočít nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na podmínkách pro financování těchto projektů z národních zdrojů, případně ze zdrojů Evropské unie.

Pro zachycení vody v krajině byly zahájeny práce na zpracování projektových dokumentací pro zbudování dalších suchých retenčních nádrží.

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2012 celkem 3.883,6 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu, 2.902,9 tun, podíl vyříděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2012 hodnoty 980,7 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 25,3 %. Podíl vyříděných složek (papír, plasty, sklo) se oproti roku 2011 opět zvýšil, ale nedosáhl ještě hodnot před celosvětovou finanční krizí, kdy se výkupní ceny papíru dostaly až do minusových hodnot. Celkově množství vyříděných složek opět stoupá, pouze u skla dochází meziročně k drobným výkyvům.

Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vyříděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na cenu poplatku za komunální odpad, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatek od občanů zůstává v podstatě na stejné úrovni.

V roce 2012 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 113.008,- Kč.

7.1.2. PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- ovzduší

Dle imisních limitů přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 350/2002 Sb. došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2012 v dvacetidvou dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících látek u polévatého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2011 došlo k překročení v dvacetipěti případech a v roce 2010 v devatenácti případech.

Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy a klimatické podmínky.

- voda

V únoru 2012 byla zahájena realizace investiční akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“. Termín dokončení je stanoven na leden 2014.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i tak hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav vylepší nově zbudované vrty ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů.

Přes provedená protipovodňová opatření nelze zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se Svitavy nacházejí v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých vodních nádržích zachycována voda, které by jinak způsobila rozlítí vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. V současné době jsou vytipovány další vhodné lokality pro zbudování dalších suchých vodních nádrží. Snahou bude zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních a evropských zdrojů.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích. Hlavním nešvarem roku 2012 bylo stejně jako ve dvou předchozích letech odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad, místo toho, aby občané tento odpad odvezli do sběrného dvora. V součinnosti s Městskou policií se podařilo usvědčit několik viníků, kteří byli řešeni blokovou pokutou či pokutou v přestupkovém řízení.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

V roce 2012 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Krajské hygienické stanici (dále jen „KHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provoz velkých zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část města s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

7.1.3. OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u velkých zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla.

Očekávaný pokles emisí oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů se zřejmě neprojeví odpovídajícím snížením jeho koncentrací v ovzduší vzhledem k trvalému růstu automobilové dopravy.

To, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně povede ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polévatého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích, především v případě, kdy dochází k nedokonalému spalování v důsledku přivření nebo uzavření přívodu vzduchu.

- voda

V souvislosti s plánovaným rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze od roku 2014 očekávat další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

Investice do intenzifikace ČOV a připravovaná rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a delší časové období.

Přípravy na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě a zbudování dalších suchých retenčních nádrží v rámci jednotlivých obcí i pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Státního pozemkového úřadu dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a okolních obcí.

- odpady

Jako nejvýznamnější krok pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady je od roku 2008 otevření zrekonstruovaného sběrného dvora. Nová podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpady včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů částečně omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Občané v roce 2010 již plně využívali sběrného dvora pro odevzdání všech druhů odpadů včetně odpadů ze zeleně. Od roku 2010 se stabilizovalo množství odevzdaného historického elektrozařízení na sběrném dvoře.

Projekty města Svitavy a ve spolupráci se společností SPORDES - „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“ realizovanými v roce 2010 a 2011 přinesly další zlepšení v oblasti třídění odpadů už v roce 2012 a to zejména ve zvýšení množství vytríděných složek papíru a plastů.

Tento trend by měl pokračovat i v roce 2013 a dalších. Výstavba komunitní kompostárny, která by měla být dokončena v červnu 2014, by měla přinést další snížení množství komunálního odpadu oproti předcházejícím létům.

- půda a krajina

Snižování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

7.2. PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

AMS	Automatická měřicí stanice
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
Hr. n. SY	Hradec nad Svitavou
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
LHP	Lesní hospodářský plán
KHS	Krajská hygienická stanice
MěÚ	Městský úřad
OI	Odbor informatiky
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSM	Odbor správy majetku
OŽP	Odbor životního prostředí
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
PUFL	Pozemky určené k plnění funkce lesa
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj o.s.
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí
ZÚ	Zdravotní ústav